

ŽELEZAR

JESENICE, 20. marca 1965
LETO VII.

Poštnina plačana v gotovini
Številka 12

23. seja UO

V sredo, 10. marca, je imel upravni odbor železarne 23. redno sejo, na kateri so navzoči obravnavali razen rednih vprašanj tudi rekreacijsko dejavnost v železarni ter pregled izplačil in doseženih sredstev s stimulacijskim dodatkom za izpolnitev plana nad 85 odstotkov.

Glede rekreacijske dejavnosti in razvoja le-te v prihodnje je po temeljiti razpravi upravni odbor sklenil predlagati delavskemu svetu železarne:

1. Delavski svet železarne naj imenuje posebno komisijo ali odbor kot svoj organ, ki bi imel nalogo proučevati oblike rekreacijske dejavnosti tako na športnem kot kulturnem področju ter reševati vsa ostala vprašanja te dejavnosti.

2. V kadrovskem sektorju je treba ustrezno okrepiti službo, ki skrbi za rekreacijo.

3. Vikend hišice, ki jih po dograditvi tabora v Biogradu ne bomo mogli več uporabljati, ne bi odprodali, temveč dali na razpolago obratom, ki bi jih želeli postaviti neke v bližini Jesenic za potrebe dnevne in tedenske rekreacije.

4. Samoupravnim organom delovnih enot naj delavski svet železarne priporoči, da sredstva, ki so jih pridobili z manjšim bolovanjem do 30 dni, namenijo za preventivno zdravljenje, predvsem pa za rekreacijo svojih članov.

(nadaljevanje na 3. strani)

Zgled poštenosti

V soboto, 13. marca, sem na poti na delo izgubil listnico z večjo vsoto denarja in izkaznicama. Že v železarni sem bil telefonično obveščen, da je listnico našel eden od carinikov, ki mi jo je še istega dne popoldan izročil doma z vso vsebino. Odklonil je tudi nagrado, ki mu po zakonu pripada in ni hotel povedati niti naslova, da bi se mu lahko javno zahvalil. Smatram, da je to lep primer poštenosti, ki bi ga morali v čim večji meri vsi posnemati. Hkrati pa se neznanemu najditelju iskreno zahvaljujem.

Jože Hrovat
toplotna energija

Prijetno presenečenje

Ob mednarodnem prazniku žena 8. marcu me je obiskal nekdanji partizan, ki se ga zelo rada in dobro spominjam še iz prvih mesecev borbe za svobodo. Ob njegovem obisku so spet oživele spomini na štiriletno narodnoosvobodilno borbo, to je na leta, ko so se naši borci z orožjem v roki pogumno upirali okupatorju in končno tudi zmagali. Zahvaljujem se mu za obisk, ki zame pomeni po tolikih letih prijetno presenečenje.

Tilka Markizeti — Nežka

Z delom je začel V. kongres ZKS

V sredo, 17. marca, je v veliki dvorani Gospodarskega razstavišča v Ljubljani začel z delom V. kongres Zveze komunistov Slovenije. Delo kongresa bo trajalo štiri dni. Predvidene so plenarne seje in delo v treh komisijah. Prvi dan kongresa je delegate in goste pozdravil član IKCK ZKJ Veljko Vlahovič, nato pa je spregovoril sekretar CK ZKS Miha Marinko. Tako v referatu kot pozneje v razpravi je bila podčrtana vloga oziroma vsebina obogatitev samoupravljanja. S tem v zvezi je Miha Marinko tudi dejal, da naj bo to smoter oziroma cilj vseh aktivnih prizadevanj komunistov.

Na kongresu je prisotnih tudi 10 delegatov iz naše železarne: Jelka Božič, Anton Burja, Miloš Cvetkovič, Tone Jasnič, Ivan Kambič, Vida Kavalar, Tomaž Kavčič, Franc Kobentar, inž. Jože Kramar in Oto Pestotnik. Med štiridnevnim delom je kongres dobil mnogo pozdravnih pisem in brzojavk. Tako pismo so poslali tudi komunisti iz naše železarne. Kongres danes zaključuje delo. Ob koncu zasedanja bodo izvolili nov centralni komite, ki bo štel 99 članov, 15 članov kontrolne komisije in 9 revizijske komisije. ter sprejeli še resolucijo V. kongresa. Kongres predstavlja osrednji politični dogodek v naši republiki, zato ni čudno, če je za delo kongresa med komunisti in ostalimi delovnimi ljudmi vladalo veliko zanimanje, kar potrjujejo tudi živahne priprave.

—or

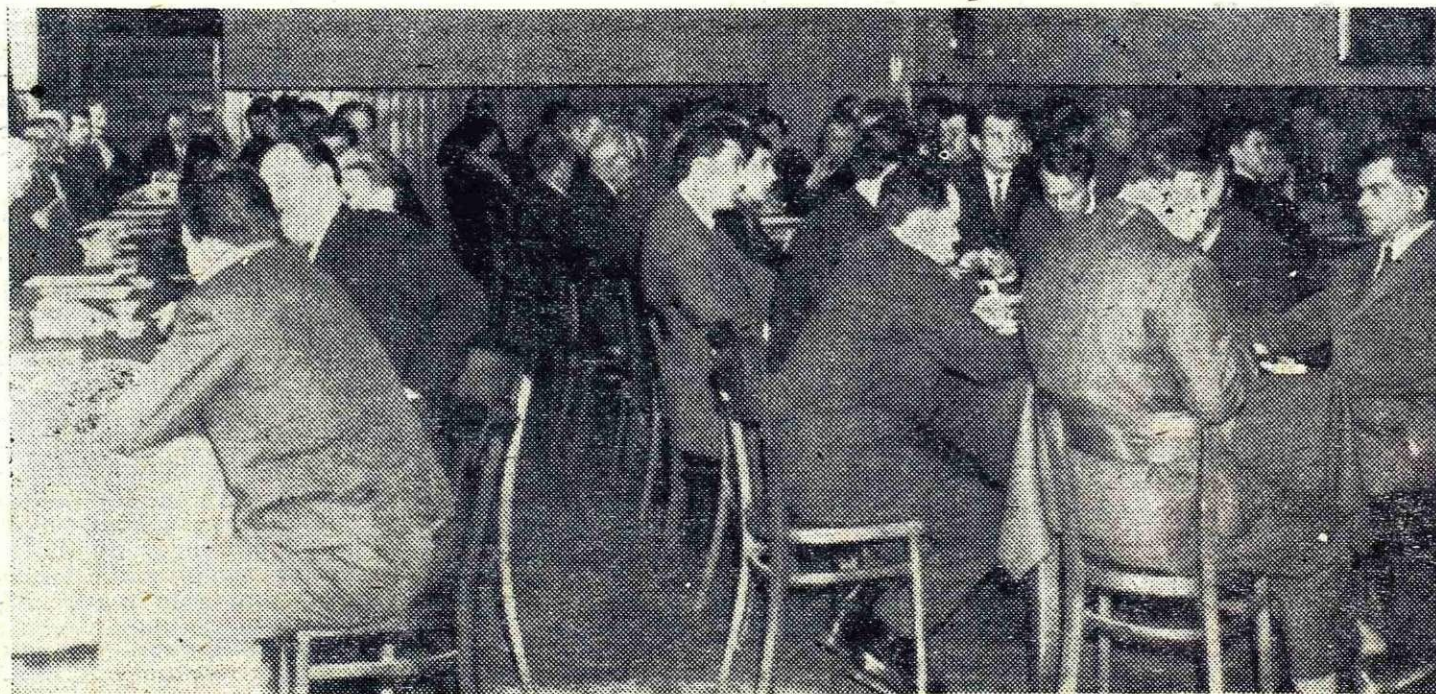
Letna konferenca sindikalne podružnice

V nedeljo dopoldan je bila v delavskem domu pri Jelenu 16. redna letna konferenca sindikalne podružnice Železarne Jesenice. V vseh delovnih enotah so za konferenco izvolili 145 delegatov, konferenco pa se je udeležilo 92 delegatov. Poleg izvoljenih delegatov so konferenci prisostvovali tudi gostje: Franc Leben, poslanec republiške skupščine SRS, ki je hkrati zastopal tudi republiški odbor sindikata rudarjev in metalurgov; Ludvik Kejžar, predsednik Občinskega sindikalnega sveta; Franc Kobentar, sekretar TK ZKS; Pavel Lotrič, predsednik Občinskega odbora SZDL; France Žvan,

sekretar Občinskega komiteja ZKS; Marjan Žitnik, predsednik TK ZMS. Upokojenec z Jesenic je zastopal Franc Toman, javorniške pa Maks Dolinar. Konferenci so prisostvovali še predstavniki sindikalnih organizacij iz Železarne Ravne, rudnika Zagorje, Hrastnika, Cinkarne Celje, Uljanika Pula, Železarne Smederevo, Železarne Sisak, Tvornice parnih kotlova iz Zagreba in tovarne Litostroj. Med gosti so bili tudi direktor železarne inž. Matevž Hafner, tehnični direktor Bogomil Homovec, predsednik upravnega odbora Zvone Labura, inž. Ivan Arzenšek, direktor sektorja za ekonomiko, šefi grup in drugi.

Poročilo o delu Izvršnega odbora oziroma problematiki, ki je v našem podjetju aktualna, je prebral predsednik Izvršnega odbora sindikalne podružnice inž. Jaka Šranc. Zaradi obširnosti poročila objavljamo le odlomek ki obravnava delavsko upravljanje v železarni. V tem delu poročila predsednik Izvršnega odbora sindikalne podružnice opozarja na to, da bomo leto praznovali 15-letnico delavskega upravljanja. Med drugim pravi, da pomeni sklep, da damo tovarne delavcem v upravljanje, zelo važno odločitev v razvoju naše socialistične izgradnje. Da proizvajalci lahko odločajo o tem, kaj in kako bomo proizvajali, kako delili dohodek in sklade, ne pomeni samo častno delo, ampak tudi odgovornost. Brez nenehnega izobraževanja in vzgajanja ljudi si razvoja samoupravljanja ne moremo predstavljati. Ali lahko proizvajalec razpravlja o investicijskem vlaganju in o tem, za kateri izdelek bomo dobili več sredstev, če svojega obrata ne pozna dobro in če delovnemu procesu le s težavo sledi. Prav zato moramo posvetiti vso pozornost izobraževanju in kadrovanju ljudi v naše samoupravne organe. Občasni seminarji so premalo, zato moramo organizirati konti-

(nadaljevanje na 8.—9. strani)

V nedeljo dopoldan je bila v delavskem domu pri Jelenu redna letna konferenca sindikalne podružnice Železarne Jesenice. Poleg delegatov so ji prisostvovali tudi številni gostje. Izvolili so nov izvršni in nadzorni odbor ter delegate za konferenco Občinskega sindikalnega sveta Jesenice, ki bo jesen!

Februarski rezultati

ekonomska enota	izpolnitev operativnega načrta v %
plavž	83,7
martinarna	110,6
elektropeč	114,6
livarna	112,6
opekarna	110,0
TALILNICE	103,9
težka proga	105,9
srednja in lahke proge	117,8
žična valjarna	113,4
valjarna 2400	90,2
valjarna 1300	124,0
jeklovlek	119,7
VALJARNE	106,8
hladna valjarna	98,4
žičarna	102,4
žebļarna	99,7
cevarna	105,7
elektrodni oddelek	99,8
PREDELOVALNI OBRATI	101,4
ŽELEZARNA	104,8

V februarju smo presegli operativni plan skupne proizvodnje za 4,8 %, plan blagovne proizvodnje pa smo izpolnili le s 97,4 %. Obrati plavž, valjarna 2400, hladna valjarna in elektrodni oddelek operativnega plana skupne proizvodnje niso izpolnili. V talilnicah so operativni plan skupne proizvodnje prekoračili za 3,9 %. Na plavžu plana niso izpolnili zaradi zastojev na pečeh in kvaliteto slabe rude. V martinarni so obratovali zelo dobro, imeli pa so težave z vlivanjem bram zaradi kvaliteto slabih progah so imeli 54 ur zastojev zaradi pomanjkanja vode. V žični valjarni so delali zelo dobro, vendar jim je primanjkovalo delavcev. V valjarni 2400 plana niso izpolnili, delno zaradi popravila potisne peči in dobave bram neodgovarjajoče težje. V valjarni 1300 je primanjkovalo delavcev in zaradi tega pocinkovalnica deset dni ni obratovala. V jeklovleku so v februarju dosegli doslej najvišjo mesečno proizvodnjo 581 ton.

Predelovalni obrati so operativni plan presegli za 1,4 %. V hladni valjarni niso izpolnili plana zaradi premajhne zmogljivosti žarilnih zvonastih peči. V žebļarni zaradi pomanjkanja žebļarjev niso dosegli planirane količine železa za kokile in s pomanjkanjem delavcev. Tudi v šamotarni so dobro delali, pomanjkanje uvožene žgane in surove glin pa je vplivalo na izdelavo kvalitetne opeke. V valjarnah so operativni plan skupne proizvodnje pre-

segli kar za 6,8 %. Na lahkih progah so imeli 54 ur zastojev zaradi pomanjkanja vode. V žični valjarni so delali zelo dobro, vendar jim je primanjkovalo delavcev. V valjarni 2400 plana niso izpolnili, delno zaradi popravila potisne peči in dobave bram neodgovarjajoče težje. V valjarni 1300 je primanjkovalo delavcev in zaradi tega pocinkovalnica deset dni ni obratovala. V jeklovleku so v februarju dosegli doslej najvišjo mesečno proizvodnjo 581 ton.

Predelovalni obrati so operativni plan presegli za 1,4 %. V hladni valjarni niso izpolnili plana zaradi premajhne zmogljivosti žarilnih zvonastih peči. V žebļarni zaradi pomanjkanja žebļarjev niso dosegli planirane količine železa za kokile in s pomanjkanjem delavcev. Tudi v šamotarni so dobro delali, pomanjkanje uvožene žgane in surove glin pa je vplivalo na izdelavo kvalitetne opeke. V valjarnah so operativni plan skupne proizvodnje pre-

segli kar za 6,8 %. Na lahkih progah so imeli 54 ur zastojev zaradi pomanjkanja vode. V žični valjarni so delali zelo dobro, vendar jim je primanjkovalo delavcev. V valjarni 2400 plana niso izpolnili, delno zaradi popravila potisne peči in dobave bram neodgovarjajoče težje. V valjarni 1300 je primanjkovalo delavcev in zaradi tega pocinkovalnica deset dni ni obratovala. V jeklovleku so v februarju dosegli doslej najvišjo mesečno proizvodnjo 581 ton.

Kdo sklepa pogodbe s špediterskimi podjetji pri uvozu ali izvozu blaga?

Osnovna naloga komercialne vsake gospodarske organizacije je nabava in prodaja blaga in vse, kar je s tem v zvezi. Če hočemo torej, da bo komercialna služba svojo nalogo dobro opravila, mora biti tudi dobro organizirana. V ta namen imajo večje gospodarske organizacije posebne oddelke: nabavni, prodajni, uvozni in izvozni oddelek, analizo tržišča ter lastno špedicijo s tarifsko službo v lokalnem prometu. Vsi oddelki skupaj so komercialni sektor in morajo biti med seboj povezani.

Manjše gospodarske organizacije se pri poslovanju in prevozu blaga poslužijo uslug tako imenovanih akviziterjev in špediterjev. Pri vseh prevozih pa je treba upoštevati osnovne predpise, po katerih železnica prevaža blago.

V notranjem prevozu:

- zakon o prevozu blaga po železnici,
- razni predpisi in uredbe ZPŽ,
- tarife za prevoz blaga
- posebna določila.

V mednarodnem prometu:

- konvencija o mednarodnem prevozu blaga po železnici (CIM),
- dodatne uredbe k CIM (RID, — POM in podobno),
- način prevoza v mednarodnem prometu,
- tarife za prevoz v mednarodnem prometu,
- notranji tarifni predpisi železnic, po katerih se prevaža blago,
- posebni predpisi železnic, ki niso vključene v organizacijo CIM,
- predpisi o manipulacijah s carinskim blagom,
- posebni prevozni predpisi za blago, ki ga prevažamo z železnico, ladjo in obratno.

Pravna osnova za zaračunavanje voznine v mednarodnem prometu je torej tako imenovana mednarodna konvencija o prevozu blaga po

jami prejemnika oziroma od pošiljatelja blaga.

Če bi hoteli, da špedicija naše železarne samostojno opravlja te posle, bi morali odpreti vsaj dvoje novih delovnih mest: tariferja za uvoz in izvoz in vsaj tri tariferje za mednarodne blagovne tarife. To se nam zaradi prevelikih stroškov ne splača in je še vedno ceneje, če to delo opravi za nas špeditersko podjetje. Poleg tega bi tarifer, ki bi se ukvarjal s prevozi v mednarodnem prometu, moral biti točno seznanjen z vsemi pogodbami, s tem pa bi avtomatično posegal v delokrog referenta za uvoz ali izvoz v našem uvožno-izvoznem oddelku. Isto delo bi torej opravljal dve osebi.

Naloga špedicije ni organizirati prevoz blaga iz raznih držav, ampak skrbeti, da so prevozi v lokalnem prometu skladni z železniškimi predpisi in uredbami, ko blago prispe na mejo države ali v luko. Način prevoza blaga pri uvozu ali izvozu mora biti že točno določen v pogodbi kot tudi prevozna pot, stroški in ime špediterja, ki bo carinil blago.

Po vsem tem lahko vidimo, da te posle ne more opravljati špedicija, saj sedaj vemo, kaj spada pod špedicijske posle podjetja in kaj pod špediterske, ki opravljajo usluge za razne gospodarske organizacije.

Peter Gasar

Dopisujte v Železarja!

Varnost pri delu - s širšega vidika

V zadnjem času so dnevni časopisi objavili več sestavkov o problemih varnosti pri delu, nesreč pri delu in o drugih problemih človeka na delovnem mestu. Zaradi nekega dvomljivega prepričanja, da dnevni tisk ne prenese poglobljenega in strokovnega obravnavanja nekaterih problemov, smo imeli priložnost brati površna in zgolj informativna poročila o delu posameznih republikanskih organov. Po drugi strani pa je v našem »Železarju« moč zaslediti le kronološka poročila o nesrečah posameznikov, ki so v največ primerih »sami krivi« »nepazljivi« itd. Kvečjemu prinaša še polletno in letno statistično poročilo o nesrečah ter nekoliko vzpodbudnih besed o tem, kaj »je treba« in kaj »moramo« še storiti.

Menim, da tako pomembno področje dejavnosti, ki je najtesneje

povezano s celotnim človekom, zahteva večji poudarek in širšo razpravo na sedanji stopnji razvoja samoupravljanja. Naš list naj bi v tem odigral pomembno vlogo pri obravnavanju varnosti tako z ožjega, konkretnega kot tudi s širšega vidika. Posebno širši vidik varnosti pri delu je tisti, okoli katerega se dajo združiti mnenja z različnih področij človekove dejavnosti v proizvodnji in izven nje. Poskušal bom osvetliti nekaj splošno pravnih dejstev in hkrati nanizati nekaj lastnih misli.

Najprej nekaj presenetljivih ugotovitev stalne konference za varnost pri delu republikanskega sveta Zveze sindikatov:

— Slovenija je med vsemi republikami na prvem mestu glede poškodb pri delu.

— Tudi glede smrtnih nesreč je Slovenija na prvem mestu.

— Tehnično razvitejše države imajo dosti manj poškodb pri delu (npr.: ZDA imajo trikrat manj poškodb na 1000 zaposlenih kot Slovenija).

Poročila iz prejšnjih let kažejo, da se železarna Jesenice nahaja v vrsti slovenskih podjetij z največjim številom poškodb pri delu.

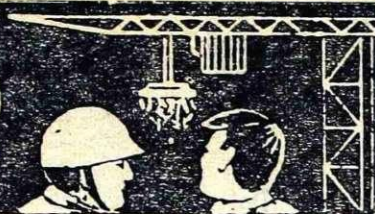
Kje so vzroki za tako stanje? Zaradi zapletenosti problematike so vplivi objektivno težko ugotovljivi. Vendar bi bilo hudo napak, če bi se zaradi tega sprijaznili z enostavnejšo ugotovitvijo, da je pretežen vir nesreč premalo razvit čut odgovornosti posameznika za lastno varnost. Vzroke je treba iskati tam, kjer jih navadno ne iščemo, ali pa jih zavoljo tako imenovane »industrijske slepote« ne vidimo.

Na prvo mesto lahko postavimo nezadostno skrb za varnostno znanje od delavca pa tja do organizatorja proizvodnje. Malokateri tečaji za kvalifikacije, tehnikumi, srednje tehnične šole ali fakultete ima-

jo v programu obvezen predmet varnostne vzgoje. Torej, pomanjkljivo seznanjanje s problemi varnosti pri delu in pomanjkljivo tolmačenje širših vidikov tega problema na vseh nivojih izobraževanja. (Glede tega si lahko precej obetamo od novega zakona o varnosti pri delu, ki bo imel določbo o obveznosti podjetij, da poskrbe za varnostno vzgojo delavcev ter določbo o varnostno-tehnični vzgoji vodilnih kadrov.) Seveda, če strokovnjaki z višjo formalno izobrazbo nimajo tovrstnega znanja, navadno tudi nimajo posluha za tovrstne probleme. Zato tudi pri formiranju profilov kadrov ni ustreznega poudarka. Iz tega izhaja tudi odpor proti začetnim korakom reševanja teh problemov na višjem, znanstvenem nivoju, proti trajnemu programiranju in usmerjanju. To naj kot značilen domač primer navedem odpor statutarne komisije v preteklem letu proti predlogu, naj za tehnično varnost skrbi varnostni inženir (češ da je tak naziv za železarno nepotreben!).

Naslednji problem je medsebojno sodelovanje na relaciji: kadrov-

Nesreče

TALILNICE MARTINARNA

Blagoje Apostolov, jamski pomočnik, je šel po podestu livne jame, kjer je sodelavec izmetaval vroči material; pri tem je vrgel ponesrečencu z lopato vroč pesek v obušalo, da si je opeknel stopalo.

Gabrijel Divjak, jamski pomočnik, je postavil livno jamo. Pri tem mu je spodrsnilo, padel je in si poškodoval prsni koš.

Vinko Florjančič, jamski pomočnik, je z verigo zapenjal kokile in si pri tem poškodoval palec leve roke.

LIVARNA

Marian Jonke, izpraznjevalec kokila, je izpraznjeval kokile. Pri tem je kokila naglo zdrsnila v vroč pesek, ki je brizgnil ponesrečencu za obušalo in mu opeknel stopali obeh nog.

VALJARNE JAVORNIK I

Janez Močnik, pomožni delavec, si je poškodoval komolec leve roke, ker ni med valjanjem ujel caglja in je pri tem padel.

Gavro Kondič, pomožni delavec, je vlekel od proge do navijalca vroče okroglo železo. Zadnji konec železa ga je oplazil po desni strani stopala.

Emir Grnovič, pomočnik pri peči, je uravnaval gredice. Pri tem delu mu je gredica zdrknila na levo nogo.

Francu Pogačarju, valjavcu, je pri odstranjevanju žice od grebnjakov drobci žice ranili desno oko.

Janez Lanšek, pomočnik ogrevalca, si je pri izsekavanju žilindre iz peči IV poškodoval palec leve roke.

Janez Kastelic, brusar na rafama stroju, je med brušenjem zadrl v drugo gredico, ki ga je pritiskala na sredinec desne roke.

Janez Močnik, pomožni delavec pri navijalcu, si je pri navijanju tračnega železa poškodoval desno nogo.

Anton Bulovec, ogrevalec, je jemal tablo s stojala in stopil na ploščo jaška, ki se mu je udrila. Z desno nogo je padel v jašek in si pri tem poškodoval koleno.

Božo Vengar, pomočnik pri peči, je vozil gredice od peči k progi. Med vožnjo gredice mu je brizgnila škaja na levo nogo in ga opekla.

Franc Guba, II. rezalec, je na hladilnih gredah z drogom uravnaval vroče železo. Drog mu je spodrsnil, sam pa je udaril z levo roko v ploščato železo in si jo huje poškodoval.

VALJARNA 1300

Tejib Osmančević, II. rezalec platin, je z drogom dvignil platino, ki pa mu je spodrsnila ter ga pritiskala na sredinec desne roke.

Janez Robič, razkladal pločevine, je uravnaval trafo pločevino, ki je bila slabo obrezana in je imela ostre robove. Kljub temu, da je imel rokavico, se je urezal na desno roko.

VALJARNA 2400

Izidor Bremec, žerjavovodja, je v kabino nesel tablo z delovnimi navodili in se z robom okvirja udaril na desno oko.

Ludvik Zore, žerjavovodja, je pomagal vzdrževalcem pri menjavi žične vrvi. Med zabijanjem zagozde mu je spodrsnilo kladivo in se je udaril na desno nogo.

ŽIČNA VALJARNA

Franc Ravnik, pomočnik pri peči, je na progi 330 pomagal pri odstranjevanju odpadnega železa. Spodrsnilo mu je, žareči kos pa ga je opeknel na desno roko.

Mustafa Bajzatorović, pomočnik razkladalca, je ravnal gredice. Pri tem delu mu je padla gredica na levo nogo.

JEKLOVLEK

Solko Kičin, pomožni žarilec, je hotel z železnim drogom potisniti voziček bolj k steni. Drog mu je zdrsnil iz rok in ga udaril na desno nogo.

Preteklo soboto so se v Kazini zbrali jubilanti, ki so v železarni delali 35 in več let. Na sliki: 40-letniki. Bilo jih je 12.

OBVEŠTILO

podpornim članom jeseniške godbe

Jeseniški godbeniki obveščajo svoje podporne člane, da lahko poravnajo članarino vsak torek in petek od 18. do 19. ure v godbeni sobi — gledališče »Toneta Čufarja« v kleti. Kdor je s članarino v zaostanku več kot pet mesecev, mu godba ni dolžna igrati na zadnji poti. Obvestilo velja za člane, ki niso zaposleni v železarni.

Godba na pihala
DPD Svobode »Tone Čufar«
Jesenice

23. seja UO

(nadaljevanje s 1. strani)

5. Pri delitvi sredstev sklada splošne porabe naj delavski svet železarne določi namenska sredstva za rekreacijo, predvsem za ureditev rekreacijskega centra v bližini Jesenic, ki bi ga največ uporabljali za nedeljske izlete.

Glede stimulacije za več kot 85-odstotno izpolnjevanje plana upravni odbor predlaga delavskemu svetu, da zadolži upravo, naj vskladi način notranje delitve sredstev, pridobljenih s to stimulacijo, po

posameznih delovnih enotah. Poleg tega naj uprava prouči tudi možnost, kako bi v stimulacijo poleg količinskega člena vključili še izpolnjevanje kvalitativnega plana oziroma programa.

Upravni odbor je zadolžil tudi komisijo za nagrajevanje, da poleg šamotarne in strugarne valjev analizira cenike in osebne dohodke na splošno tudi v železarni.

V nadaljevanju seje so člani upravnega odbora razpravljali še o poročilu komisije, ki je reševala prošnje, dospele na upravni odbor in poročilo potrdili.

M. P.

sko—personalna služba—obratna ambulanta (medicina dela!) — tehnični sektor — drugi oddelki, ki imajo skrb za človeka (psihologija in sociologija dela ter socialna služba). Ne trdim, da v železarni ni neke vrste sodelovanja. Trdim pa, da to sodelovanje ne sloni vedno in povsod na dolgoročnih in zdravih temeljih. Kot primer naj zopet nevedem odpor statutarne komisije proti predlogu, naj se taka »team-ska« oblika sodelovanja pravno formaliza in vnese v statut (češ da mora v hierarhični strukturi vodenja vedno biti en »glavnik«). Kot zagovornik takega sodelovanja vidim veliko prednost sodelovanja vodij sektorjev oziroma oddelkov kot ekspertov ustreznih področij, ki bi se odražala v skrbi za delovnega človeka v vseh ozirih. Na tako postavljenih temeljih bi bilo delavsko samoupravljanje dosti uspešnejše, saj bi samoupravni organi na rezultatih tako vsklajenega dela lažje prinašali odločitve v dobro vseh članov kolektiva. Delo okrog temeljnega varstva človeka bi tako postalo bolj načrtno in ne le mašenje vrzeli.

Še en vidik varnosti pri delu bi rad osvetlil. Za urejeno temeljno varstvo je nujno začeti (mislim, da spoznanja o določenih nujnostih še niso prodrla v glave vseh) varnost pri delu obravnavati kot sestavni del ekonomike in ne kot od gospodarskega ločeno dejavnost. Često se slišijo mnjenja, da so bila dosežena sredstva za vzpostavitev in izpolnitev dejavnosti okoli varnosti dela (ki so bila glede na potrebo majhna, po iznosu pa kljub temu velika) neefektivna in preč vržen denar. Vedeti moramo, da so vsi ti izdatki še kako vplivali na dosežani dvig produktivnosti, čeprav se to zaradi zapletenosti vplivov ne da računsko prikazati. Tudi bodoči dvig produktivnosti bo imel korene v preteklih, še bolj pa seveda v bodočih vlaganjih.

Oglejmo si še na kratko kompleks vplivov, ki izdajajo iz preventivnih ukrepov (ti obsegajo tehnični in medicinski vidiki):

— Avtomatizacija; pospešuje delovni proces — nevarnost za delavca je večja, hkrati pa zmanjšuje potrebno število zaposlenih (herme-

tizacija) — manj delavcev je izpostavljenih poškodbam.

— Odstranjevanje nevarnih in zdravju škodljivih materialov (eliminacija) in njihova zamenjava z manj škodljivimi (substitucija) — npr.: čiščenje odlikov z železnimi drobci namesto s peskom (silikozal).

— Spremembe v tehnološkem procesu — peščene kalupe zamenjati z železnimi, varjenje (plin!) z manj škodljivimi načini spajanja.

— Nevarne in škodljive operacije delati v času, ko je prisotnih čim manj delavcev (segregacija).

— Tehnična zaščita strojev in naprav (domena projektantov in konstrukterjev) — stroji se naprave morajo biti grajeni tako, da onemogočajo poškodbe in nesreče; taki stroji pa so dražji.

— Ventilacija (splošna in lokalna) — zaščita delavca pred mnogimi škodljivostmi.

— Osebna zaščita in osebna zaščitna sredstva. Namenoma sem jih dal na zadnje mesto, kar naj bi v

praksi tudi bilo. Službe zdravstveno-tehnične zaščite pa delajo večidel obratno: najprej skrb za pripomočke osebne varnosti (hvalisanje z obsegom sredstev, potrošenih v ta namen) in šele nato skrb za sanacijo delovnih mest — sem spada vse tisto, kar bi moralo biti prvo in ki se ne da v tolikšni meri prikazati, ker je bolj prilagajanje, urejevanje itd.

Če je človek prva in najpomembnejša vrednota socializma, se ne smemo ustrašiti večjih sredstev namenjenih za ustanavljanje in vzdrževanje služb, ki se ukvarjajo z varnostjo pri delu. V nekem smislu, posredno in prikrito, bodo tako vložena sredstva prav gotovo vplivala na večjo produktivnost, gospodarski uspeh in vse druge faktorje, ki so bistveni za človeka vredno življenje. Prav tako pomembno pa je tudi širše seznanje javnosti z vsemi vidiki, ki se navezujejo na varnost človeka. Zato pričakujem širšo razpravo v »Železarju«.

inž. Peter Polak

V valjarnah so v lanskem letu za 318.291.337 dinarjev znižali stroške. Pri tem izračunu so izločeni vsi zunanji finančni vplivi in že planirana povečanja. Ti vplivi nam v okviru železarnice to dejstvo spremenijo v zvišanje za 58 milijonov 876.619 dinarjev. Zato pogledajmo, kateri so ti zunanji vplivi izven valjarn, ki dober rezultat poslabšajo. Najprej so kupljeni ingoti, ki pomenijo znižanje, na drugi strani pa kot polizdelek — gredice, blums — veliko zvišanje. To je bilo za valjarne usodno, ker smo morali zaradi premajhne proizvodnje jeklarne kupovati polizdelek po zelo visoki ceni, če smo hoteli vsaj delno polno izkoristiti zmogljivost prog. S tem smo tudi zagotovili osebni dohodek in redno zaposlitev, na drugi strani pa prekoračili materialne stroške. Kupovali smo ingote za Javornik I in blume za žično valjarno. Dober rezultat nam kvari tudi že planirano zvišanje stroškov v oddelku OTOP, ki zmanjša stroške valjarne 2400, ker moramo OTOP smatrati kot uslužnostni oddelček brez proizvodnje. Zaradi njegovih dragih naprav in ker je oddelček nov, so fiksni stroški zelo visoki. Stroški so nižji tudi zaradi za 2.000 ton večje prodaje U pločevine kot je bilo planirano.

ANALIZA PO POSAMEZNIH OBRATIH TEŽKA PROGA

Na težki progi izkazujejo za 85.400.503 din povečane stroške, v glavnem zaradi slabšega asortimenta kot je bilo predvideno. V zadnjem četrtletju smo planirali večjo količino elektro ingotov nove električne peči. Ker jih nismo dobili, so se na težki progi povečali stroški proti predvidevanju za 45 milijonov dinarjev. Večji so bili tudi stroški za električno energijo, ker je težka proga zaradi pomanjkanja vode skoraj stalno obratovala samo z električnim motorjem, brez vodne turbine. Na eno tono proizvodnje smo tako porabili lani 52,36 kWh: 41,12 kWh v letu 1963. To pomeni povečanje stroškov za 16 milijonov. Za vzdrževanje in remonte smo porabili več ur, medtem ko je bilo zastoj celotno manj kot v letu 1963. Torej so bila popravila opravljena v istem času, toda z večjim številom delavcev. Tej ugotovitvi bomo morali posvetiti več pozornosti. Ni vseeno, koliko dodelimo pri remontih vzdrževalcem v pomoč pomožnih delavcev iz obrata. Povečali so se tudi osebni dohodki za 23 milijonov dinarjev zaradi sprememb in povečanja cenikov. Izkazuje pa težka proga tudi precejšnja znižanja, kar je dokaz, da je obrat dobro delal. Tako so znižali stroške na račun izplena, ki so ga povečali za 0,9 % proti letu 1963. Generatorskega plina so porabili 9,02 Nm³ na tono manj kot so planirali, valjev pa so porabili za 2 milijona dinarjev manj. Težka proga je tako z dobrim delom znižala stroške za 93 milijonov dinarjev. Torej večja poraba električne energije, večje vzdrževanje, večje plače, neodgovarjajoči vložek so vzrok negativnemu finančnemu uspehu tega oddelka, kljub povečani letni proizvodnji od 145.858 ton v letu 1963 na 149.761 ton v letu 1964. S tem so presegli plan za 1,9 %. Proizvodnost se je zelo povečala, in sicer od 249,38 kg na 271,75 kg na moža na uro, kar je v tem oddelku rekordno.

LAHKE PROGE

Na lahkah progah so stroški višji za 56.392.045 din. Vzrok je prav tako večja poraba elektrike (88,83 kWh v letu 1963: 96,11 kWh na tono v letu 1964) za 4 milijone di-

1841 ton. Dosegli so rekordno letno proizvodnjo. Pri tem uspehu se pozna pravilen ukrep ukinjanja posameznih nerentabilnih profilov. Tako so ploščato železo valjali samo dvakrat, in to v večjih količinah. Na ta način smo dosegli, da se je proizvodnost povečala z 71,5 kg na 75,5 kg/m/h. Imeli pa so velike težave s pomanjkanjem vodne energije in pomanjkanjem delavcev, zato je uspeh tega oddelka še toliko večji.

ŽIČNA VALJARNA

V žični valjarni so znižali stroške za 84.322.560 dinarjev. Kot v ostalih obratih so tudi v žični valjarni dosegli neke zvišanje, vendar so od profilnih valjarn toliko boljši, da so v skupnem stroške znižali. Povečali so se osebni dohodki za 15.563.000 dinarjev, generatorskega plina so porabili 1,90 Nm³ na tono več,

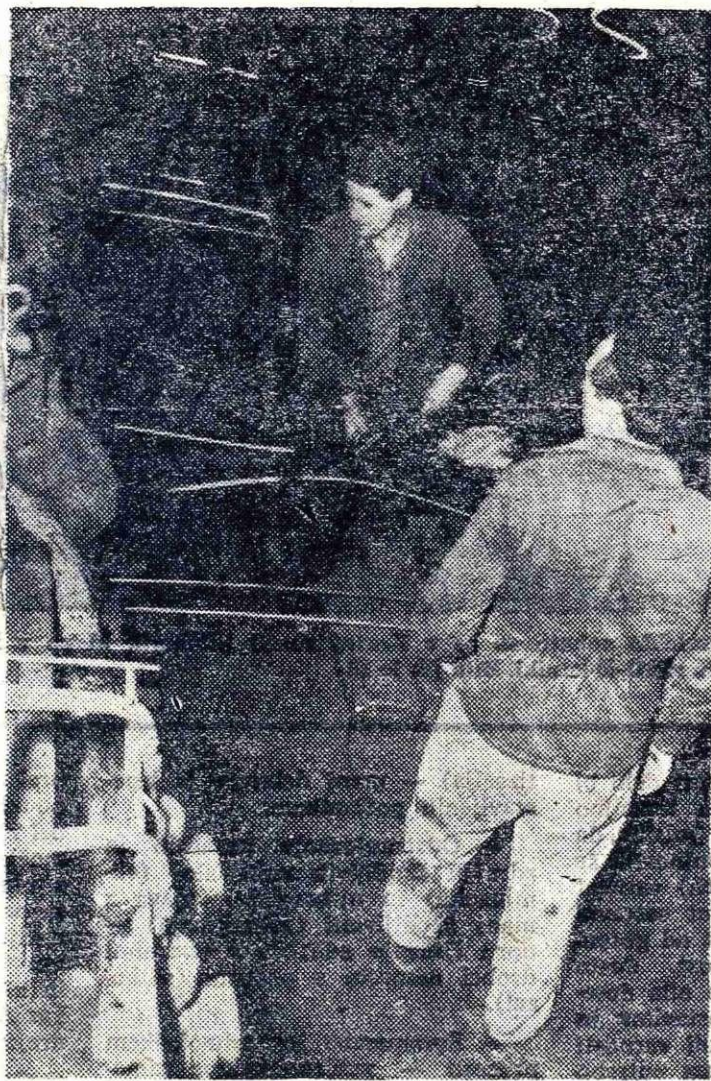
večjih okvar ter povečanja stroškov. Na tak način so se povečali tudi zastoji s 17,19 % v letu 1963 na 18,48 %. Najbolj so znižali stroške pri vložku, vse na račun izplena, in sicer za 85.750.000 dinarjev. Izplen so povečali z 89,6 na 91,4 %. Delno je k temu pripomogel nakup polizdelkov in ugodno razmerje med gredicami in ingoti, ki je bilo lani v prid ingotom. Porabo valjev so zmanjšali za 0,80 kg na tono ali za 10.955.000 dinarjev. Tudi stroški remonta so manjši za 18.812.000 dinarjev, ker so remonte opravili v časovnih presledkih in tako čim manj ovirali proizvodnjo. Dosegli so rekordno proizvodnjo 57.354 ton in povečali proizvodnost s 130 kg v letu 1963 na 145,6 kg na moža na uro. Lahko trdimo, da so na teh starih napravah dosegli največ, kar je mogoče. Vse leto so imeli težave s pomanjkanjem delavcev.

VALJARNA 1300

Že v devetmesečni bilanci železarnice je bilo ugotovljeno, da bodo v tem obratu verjetno na koncu leta dosegli uspeh, ki bo pripomogel, da vane bodo več med nerentabilnimi obrati. Temu so se približali, saj izkazujejo za 213.454.183 dinarjev znižanja pri črni pločevini in za 38.872.332 dinarjev pri pocinkani pločevini. Stroški so večji le pri osebnih dohodkih, in sicer za 38 milijonov dinarjev in pri črpi ter pocinkani pločevini za 15.300.000 dinarjev zaradi spremenjenih cenikov. Ker so izplen povečali s 76,8 % na 97,2 %, so znižali stroške za 91 milijonov. Največje povečanje izplena so dosegli pri fini kvalitetni ogljikovi pločevini (za 3,7 %), pri dinamo pločevini (5,2 %) in pri trafo pločevini (10,6 %). Prav pri teh kvalitetah pa je možno izplen še povečati. To pomeni, da je lahko valjarna 1300 ob izpolnjevanju planiranega kvalitete programa stalno rentabilna. Pri generatorskem plinu so prihranili 19.400.000 dinarjev, pri električni energiji pa 13.500.000 dinarjev. Cinka in legur so porabili za 17,69 % v letu 1963, na 21,65 %, kar je znatno preveč. Pri analizi stroškov ugotavljamo, da na te vpliva neizpolnitev plana. Z U pločevino so plan izpolnili s 101,5 %. Pri analizi plana samo dobre pločevine pa vidimo, da so jo izdelali le 87.308,1 tone proti 89.788,3 tone v letu 1963. 2480 ton manj dobre pločevine pomeni pri fiksnih stroških in pri kazateljih na enoto prav gotovo povečanje stroškov. Proizvodnost je znašala le 180 kg proti 184 kg/m/h v letu 1963. Dosegli pa so v valjarni 2400 pomembne uspehe glede kvalitete. Tako so nizko legirane pločevine izvaljali 3.290 ton proti 1057 tonami v letu 1963. Kotlovske pločevine pa celo 8.874 ton proti 5.536 ton v letu 1963. Vse leto so imeli težave z vložkom tako po količini

VALJARNA 2400

Ta obrat izkazuje 123.605.069 dinarjev znižanja stroškov. Vendar je to na račun znižanja, ki so ga dosegli pri U pločevini, saj so pri tem artiklu znižali stroške celo za 325 milijonov dinarjev. Izdelali so 6.045 ton te pločevine in presegli plan za 2.000 ton. Pri tej pločevini imajo priznane predelovalne stroške 18.747 din. čevini, v resnici pa so stroški na tono kot pri normalni pločevini nižji. Če hočemo imeti prihodnje leto pravo sliko, moramo način tega obračuna spremeniti. Normalni pokazatelji, po katerih običajno zasledujemo delo nekega obrata, pa izkazujejo povsod povečanje. Tako so stroški vložka večji za 90 milijonov, ker je izplen za 0,6 % manjši od planiranega. Izplen je v valjarni 2400 zelo odvisen od dobrega ali slabega dela jeklarne. Osebni dohodki so se povečali za 31 milij. dinarjev, generatorskega plina so porabili za 7 milijonov več, zaradi slabega stanja potisne peči je peč normalno obratovala tudi ob nedeljah in praznikih, torej brez slepega kurjenja. Električne energije so porabili za 5 milijonov več. Stanje z valji se je močno izboljšalo v drugi polovici leta, ko so pričeli uporabljati valje z močnejšimi ležalnimi čepi. Stroški remontov so večji za 64 milijonov dinarjev, ker so bili obsežnejši kot je bilo planirano in ker so porabili veliko ur. Največ je k temu prispevala potisna peč. Ker kvaliteta mase za dno peči ni odgovarjala, so jo morali ponovno obnoviti. V obdobju, ko peč normalno dela, so bili rezultati tako glede količine kot kvalitete izvaljane opeke dobri. Zelo so se povečali zastoji, od 17,69 % v letu 1963, na 21,65 %, kar je znatno preveč. Pri analizi stroškov ugotavljamo, da na te vpliva neizpolnitev plana. Z U pločevino so plan izpolnili s 101,5 %. Pri analizi plana samo dobre pločevine pa vidimo, da so jo izdelali le 87.308,1 tone proti 89.788,3 tone v letu 1963. 2480 ton manj dobre pločevine pomeni pri fiksnih stroških in pri kazateljih na enoto prav gotovo povečanje stroškov. Proizvodnost je znašala le 180 kg proti 184 kg/m/h v letu 1963. Dosegli pa so v valjarni 2400 pomembne uspehe glede kvalitete. Tako so nizko legirane pločevine izvaljali 3.290 ton proti 1057 tonami v letu 1963. Kotlovske pločevine pa celo 8.874 ton proti 5.536 ton v letu 1963. Vse leto so imeli težave z vložkom tako po količini

V žični valjarni so lani dosegli rekordno proizvodnjo 57.354 t kljub pomanjkanju delavcev

narjev, večji stroški remonta in vzdrževanja za 26 milijonov dinarjev. Osebni dohodki so se povečali za 45 milijonov dinarjev. Uspeh oddelka je v tem, da so povečali izplen za 0,4 %, kar pomeni znižanje za 19 milijonov dinarjev. Razveseljivo je, da so povečali izplen pri kvalitetnih izdelkih in ne običajnih. Generatorskega plina so porabili manj za 1.700.000 dinarjev, plan proizvodnje pa so prekoračili za

ker so pol leta obratovali na generatorski plin z dvema generatorjema brez martinarne. Stroški za električno energijo so večji za 7.685.000 dinarjev, ker so zaradi pomanjkanja vode porabili na tono za 14,85 kWh več elektrike. Stroški rednega vzdrževanja so večji za 7.748.000 dinarjev, ker jim manjka dežurnih ključavničarjev, ki bi sproti popravljali napake. Za žično valjarno je to zelo pereče in je tako prišlo do

letu 1964

kot kvaliteti, kar slabo vpliva na programiranje proizvodnje. Zaradi pomanjkanja delavcev niso imeli vseh fle-marjev, kar je negativno vplivalo na izplen. Če dodamo še prevelike zastoje, potem je jasno, da nismo mogli pričakovati zelo dobrih rezultatov. Ne smemo pa mimo tega, da bi pri normalnem procesu proizvodnje, ob stanju, kakšno je bilo lani v železarni, zmanjkalo vložka. Povprečna dnevna zaloga je redko znašala preko 2.500 ton, kar pomeni, da so imeli na razpolago vložka za štiri dni.

JEKLOVLEK

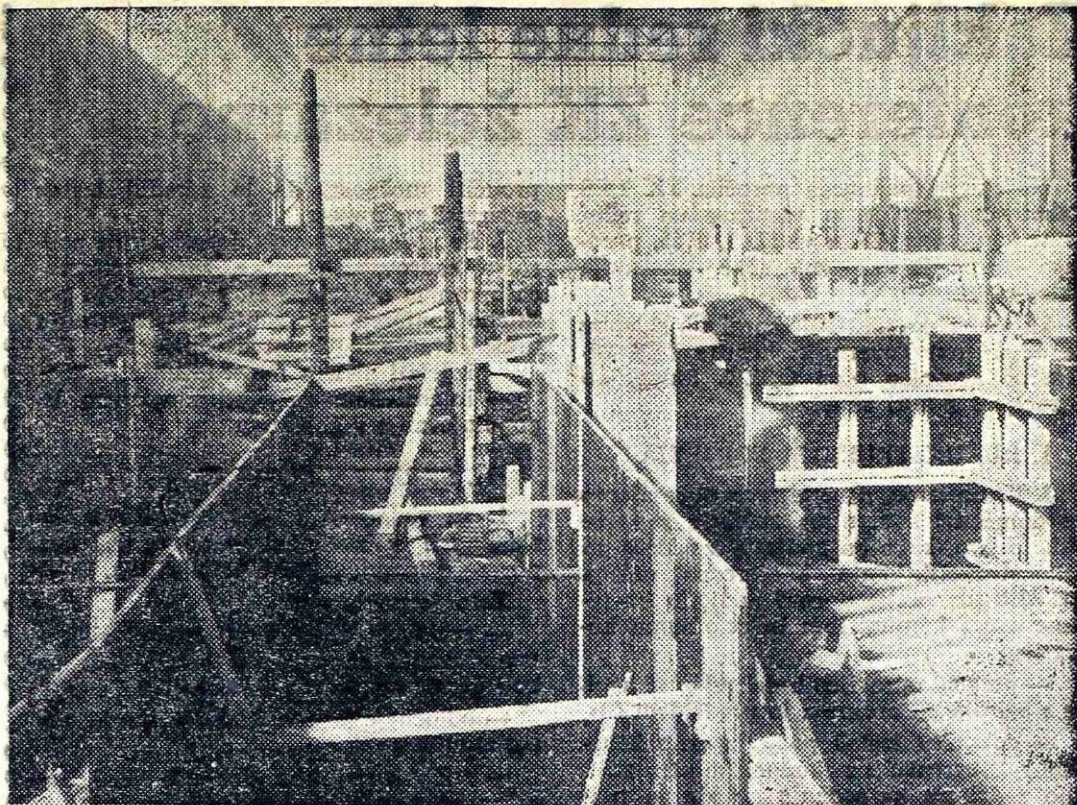
V jeklovleku so bili stroški višji za 10.613.204 din. Zaradi spremenjenega programa kvalitetnega jekla so bili stroški vložka večji za 4,8 milijona din, kar niso planirani po dimenzijskih skupinah, temveč po kvalitativnih, kar povzroča odstopanje v dobro ali slabo, odvisno od debelih ali tankih dimenzij. Osebnih dohodkov so se povečali za 2.300.000 din. Ker so izdelovali izdelke, ki zahtevajo več termične obdelave, kot je bilo predvideno, so porabili več električne energije. Tudi brusni koluti so porabili za 5 milijonov dinarjev več, ker so brusili zahtevnejša kvalitetna jekla kot npr. ventiliska jekla, pri katerih porabijo zaradi štirikratnega brušenja precej več koluti. Stroške so znižali predvsem pri porabi votlic in tako imenovanih fiksnih stroških, vse zaradi visoko preseženega plana po količini, za 470 ton. Dosegli so rekordno letno proizvodnjo in najmanjši odstotek izmečka, le 4,92 %. Storitnost je tudi rekordna in so jo povečali z 20,5 kg na 22,1 kg/m³. Za jeklovlek je bilo lansko leto najuspešnejše. Na starih napravah so dosegli najvišjo možno proizvodnjo. Zaradi premajhnih žarilnih zmogljivosti so izko-1964.

ristili usluge OTOP in pri tem stroške povečali za 4 milijone dinarjev. Napredek tega obrata je mogoč le z novo gradnjo, ki jo moramo pospešiti, tako da bi že letos proizvedli večje količine na novih napravah.

STRUGARNA VALJEV

V strugarni valjev so znižali stroške za 13.121.196 din. V masi stroškov so predvideno vsoto prekoračili za 1,4 milijona din, kar pomeni v okviru železarni zvišanje. Ta oddelek obračunava svoje stroške na podlagi opravljenih ur in izkazuje pri povečanju za 17.873 ur znižanje stroškov za 16.200.000 dinarjev. S tem so bili seveda posamezni obrati, ki izkoriščajo usluge tega oddelka, bolj obremenjeni, kar pomeni povečanje stroškov. Zaradi spremenjenih cenikov so prekoračili le stroške za osebne dohodke. Težave imajo z zaposlitvijo kvalificiranih delavcev in jim posebno strugarjev primanjkuje. Vzrok temu je neusklajeno nagrajevanje med tem oddelkom in vzdrževalci na istih delovnih mestih in enakih delovnih pogojih.

Valjarne so dosegle skupno letno realizacijo 25.823.536.539 dinarjev, ali za 798.789.539 dinarjev več kot je predvideval plan. V posameznih obratih so plan finančne realizacije izpolnili: Javornik I 101,5 %, valjarna 1300 — 108,2 %, valjarna 2400 — 96,5 %, jeklovlek 117 % in žična valjarna 122 %. Istočasno ugotavljamo, da v valjarnah nismo izpolnili planiranega kvalitetnega programa. Če bi ga izpolnili, bi bili naši rezultati še boljši. Torej moramo dobiti odgovarjajoč vložek za planiran kvalitetni program in v zadovoljivi količini, da bomo lahko dosegli letos boljše uspehe in s tem tudi železarna kot celota, kot smo jih v letu žarilnih zmogljivosti so izko-1964.

V novi hali jeklovleka na Belškem polju pripravljajo temelje

Kaj in kako dela mladina naše železarne

SOCIALNO-EKONOMSKA KOMISIJA

Ker je letna konferenca mladine železarne nakazala precej problemov s področja socialnega položaja naših mladih delavcev, je bil novouvoljeni komite mnenja, da po presledku enega leta zopet formira socialno-ekonomsko komisijo, katere naloga je, da na svojem področju poišče razne probleme in skrbi, da bodo pravočasno rešeni. Znamo nam je, da bo delovna storitnost mnogo večja pri vsakem članu našega kolektiva, če mu bomo pomagali rešiti vprašanja, ki so delno družbenega značaja. Da bi komisija kar najbolje opravičila svoj obstoj in zadostila namenu za katerega je postavljena, si je zadala v grobih obrisih tak program.

Najprej si bo prizadevala, da bo dokončno rešila vsaj

nekatera vprašanja življenja v samskih domovih. Komisiji so dobro poznane razmere, ki vladajo po naših samskih naseljih. Najprej bomo poizkušali rešiti naslednja vprašanja: vprašanje domskih svetov, ki nikjer ne obstajajo, vprašanje discipline in reda samih stanovalcev, razčistili bomo vprašanje čistoče, pa naj si bo to v stanovanjskih sobah, jedilnicah, kantinah, itd. Vse te naloge bomo reševali s tesnim sodelovanjem z GEŽ, pri kateri upamo, da bomo našli na res prijateljsko sodelovanje, ker je kakor v našem tako tudi v njihovem interesu, da te probleme enkrat za vselej uredimo.

Drugo nič manj zapleteno vprašanje je vprašanje vajencev. Marsikdo bo rekel, da je pri tem vse v redu. Kljub temu je komisija tudi to vprašanje vstavila v svoj okvirni program. Komisija se zaveda, da se bo morala

krepko spoprijeti s to nalogo, ki pa ne bo pretežka, če nam bo uprava šole pomagala in če bomo znali upoštevati eni druge.

V programu imamo tudi vprašanje naših mladih članov kolektiva, ki delajo po delovnih brigadah na prometu in transportu. Pri reševanju te naloge se bomo obrnili za pomoč na prizadeta obratna vodstva in socialne delavce. Pri nadaljnjem procesu usposabljanja teh delavcev na delovnih mestih v drugih obratih pa bomo sodelovali s kadrovskim sektorjem.

Kljub temu, da imamo v planu še marsikaj, smo se tokrat zadovoljili s tem, da se znanimo kolektiv železarne z našo komisijo, z našim delom, ter da nam na najboljši način poskušajo pomagati pri našem delu, pa naj si bo to z odkrivanjem drugih važnih vprašanj, ki smo jih morali spregledali, ali pa s sugestijami kako bi že znane probleme na boljši način rešili. Vsakega sodelovanja bomo izredno veseli.

M. A.

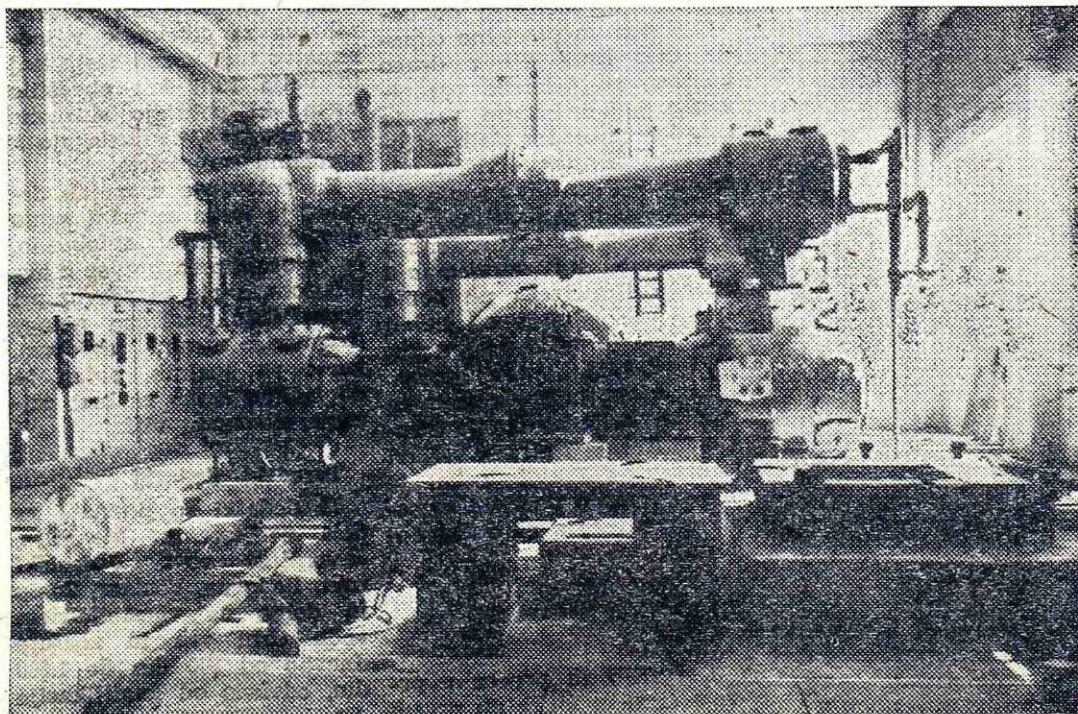
OBVESTILO!

Danes, v soboto, 20. marca 1965, ob 18. uri, bo v mali dvorani pri Jelenu otvoritev razstave likovnih del akademskega slikarja Ljuba Ravnikarja. Razstava bo odprta do 28. marca vsak dan od 9. do 12. in od 14. do 19. ure.

Pred gostovanjem koroških pevskih zborov

Kulturno sodelovanje z zamejstvom je iz leta v leto večje. Dejstvo pa je, da je enostransko, kajti večino sodelovanja tvorijo gostovanja naših kulturnih skupin, le malo pa gostujejo zamejske kulturne skupine pri nas.

Svoboda »Tone Čufar« Je pot povabila združeni pevski senice, ki ima v kulturnem zbor s Koroške, ki ga sestavljajo pevski zbor »Edinost« iz Škofič, pevski zbor Svobode Boga vas in pevski zbor iz Hodešc. Po predvidevanjih bo koncert združenega koroškega pevskega zbora v Čufarjevem gledališču v nedeljo, 10. aprila.

V novi kisikarni so montirali prvi kompresor, ki že obratuje. Ker je njegova zmogljivost precej večja od dosedanjih, je tudi težav s pomanjkanjem stisnjenega zraka manj

Zaključki redne letne konference ZK železarne

Na osnovi podanega poročila TK ZKS Železarne Jesenice in razprave na redni letni konferenci ZK dne 17. 1. 1965, predlaga komisija za zaključke naslednje sklepe:

Za vsebinsko izvajanje sprejetih sklepov je odgovoren Tovarniški komite ZKS Železarne Jesenice pred OOKZ. Sklepi so razdeljeni v štiri skupine.

I. REKONSTRUKCIJA PODJETJA

1. Kljub temu, da železarno obnavljamo že dobra tri leta, nima kolektiv popolne slike o tem, kako bo podjetje izgledalo po rekonstrukciji. Zato konferenca nalaga TK ZKS, da preko uprave podjetja posreduje vsem komunistom in celotnemu kolektivu:

- pregled opravljenih del rekonstrukcije z ozirom na program in predvideni čas,
- dokončni izgled podjetja po zaključeni rekonstrukciji z ekonomsko utemeljitvijo z ozirom na sedanje pogoje na tržišču,
- problem delovne sile v zvezi z rekonstrukcijo,
- kakšno bo končno število zaposlenih po rekonstrukciji,
- pripravo kadrov za nove obrate,
- zahteve po tekočem obveščanju kolektiva o poteku rekonstrukcije.

II. PROIZVODNJA IN ORGANIZACIJA DELA

1. Odločnejše izvajanje določil statuta in to:

- urejanje notranje zakonodaje — pravilniki in samoupravni akti,
- izpopolnitev organizacije podjetja — predvsem vzdrževanja,
- postopno ustvarjanje pogojev za 42-urni teden,
- postopno utrjevanje DE s prenašanjem materialne osnove kot pogoj za boljše samoupravo.

2. Dosledno vztrajanje pri izvajanju sklepov II. gospodarsko-politične konference, predvsem pa:

- na realnem planiranju in sprejemanju pogodbenih obveznosti proti kupcem,
- na vsklajevanju proizvodnega programa z ekonomskimi rezultati. Pri tem moramo težiti za odpravljanje ozkih grl, za čim večjo proizvodnost ob minimalnih stroških,
- vskladiti potrebe po energiji s potrebami po posameznih obratih in pri tem

proučiti možnost, da bi zgradili lastne energetske agregate.

3. Še vedno so nerešeni problemi s področja kadrovske politike, zato konferenca opozarja na sklepe II. gospodarsko-politične konference in zahteva intenzivnejše uresničevanje le-teh, predvsem pa:

- izdelati sistem napredovanja,
- intenzivneje razvijati strokovno izpopolnjevanje v kolektivu.

III. SKRB ZA ČLOVEKA

1. Še vedno so pojavi precejšnjih neskladnosti v sistemu nagrajevanja, kar povzroča nezadovoljstvo v kolektivu.

Zato je potrebno:

- revidirati in obnoviti celotni sistem nagrajevanja s posebnim poudarkom na bolj čvrste osnove za obračun OD,
- odločnejše pristopiti k uvajanju stimulativnih oblik nagrajevanja,
- rešiti vprašanje razmerja med obračunsko osnovo in gibljivim delom postavke OD, v kolikor analize to omogočajo.

2. V letu 1965 moramo začeti urejevati stanovanjski problem s tem, da bolj smelo pristopimo k investiranju stanovanjske izgradnje, bodisi s krediti ali z lastnimi sredstvi.

IV. ORGANIZACIJSKI PROBLEMI ZK

1. Konferenca opozarja vodstva OOKZ in vse članke, da se pojavljajo naslednji problemi:

- neredno sestajanje OOKZ,
- slabo pripravljeni dnevni redi, preveč razprav o organizacijskih vprašanjih in premalo o tekočih gospodarsko-političnih nalogah,
- precejšnje število komunistov nikjer aktivno ne deluje in zaradi tega ZK izgublja na svoji vodilni vlogi.

Zaradi tega bo TK ZKS organiziral vsaka dva meseca sestanke s sekretarji OOKZ, na katerih bomo obravnavali tekoča vprašanja in občasna predavanja o gospodarjenju in samoupravljanju.

OOKZ so dolžne voditi stalno skrb o aktivnosti članov, o njihovem delovanju v samoupravnih organih ter preko njih krepiti vlogo ZK in o sprejemanju ter vzgoji novih članov.

2. Komunisti moramo skrbno proučiti kongresno gradivo ter skladno z vsebino začeti uresničevati sklepe VIII. kongresa ZKJ.

TK ZKS Železarne Jesenice

Povračila potnih in selitvenih stroškov

Pred kratkim je DS Železarne sprejel prečiščeni tekst Pravilnika o potnih in selitvenih stroških, terenskih dodatkih in nadomestilih za ločeno življenje, ki velja od 1. januarja 1965.

Vsi dosednji pravilniki, ki so urejali ta vprašanja so temeljili na določilih Odredbe o izdatkih za službena potovanja, za terensko delo in ločeno življenje. S tem pa ni bilo odrejeno, koliko smejo znašati ti stroški pač pa je bilo samo določeno, koliko od teh stroškov lahko gospodarske organizacije krijejo iz materialnih stroškov. Dnevnice ali druga povračila, izplačana preko določene meje, pa so bremenila sredstva za osebne dohodke.

Skoraj vse gosp. organizacije so se v osnovi pridrževale teh določil, v podrobnostih pa so bila povračila zelo različna. V našem podjetju smo pomembnejše odstopali le v tem, da smo priznavali poleg običajnih dnevnice še stroške prenočevanja, če so bili ti višji od 700 din za noč.

Na omenjenih osnovah temelji naš sedanji pravilnik. Ker smo že pri sestavljanju osnutka in pozneje pri obravnavanju ugotovili, da so nekatera določila prej omenjene Odredbe neživljenjska, smo v Pravilnik vnesli nekaj popravkov, ki pravzaprav pomenijo odstop, ali z drugo besedo, del stroškov za službena potovanja smo bili vedoma pripravljene kriti iz osebnih dohodkov.

Kot smo bili že doslej vajeni, da so bila prav določila, ki urejajo potne in selitvene stroške predmet stalnih sprememb, nas tudi ni presenetil Odlok o denarnih prejemkih, ki se štejejo za osebni dohodek, objavljen v št. 51 Ur. lista SFRJ. Ta odlok izloča tako stroške za prevoz, dnevnice in druga povračila iz denarnih prejemkov, ki se štejejo za osebni dohodek, torej ne morejo v nobenem primeru ti stroški biti osnova za obračun prispevkov iz osebnega dohodka. S tem pa posredno odpade tudi limit ali z drugo besedo, gospodarske organizacije lahko krijejo vse te izdatke iz materialnih stroškov, če je njihova višina odrejena v Pravilniku same gospodarske organizacije.

Pri bodočem obravnavanju sprememb ali sprejemanju novega Pravilnika ne bomo torej več odvisni od nekih omejitev in bodo vsaj nekatera določila prav gotovo bolj odraz naših potreb in realnih možnosti kritja stroškov. Ker je sedaj v veljavi pač takšen Pravilnik kot je bil sprejet, je prav, če se seznanimo vsaj z glavnimi določili.

Povračila prevoznih stroškov

Povračilo za prevoz v prvem razredu vlaka ali prvem razredu na ladji je priznано vsem članom kolektiva, ki

delajo na delovnih mestih U-5, U-4, D-5, D-4. Vsem ostalim članom kolektiva je priznано povračilo za drugi razred na vlaku, oziroma drugi ali turistični razred na ladji.

Doplačila za brzi oziroma ekspresni vlak so priznana samo za relacije nad 60 km. Za relacijo Jesenice-Ljubljana je povračilo priznано, če je bil ekspresni ali brzi vlak tudi dejansko uporabljen, kar dokáže s predložitvijo doplačilne karte k obračunu potnih stroškov.

Pri izstavitvi potnega naloga se lahko odredi tudi potovanje s spalnikom, letalom ali uporaba taksija, če tako zahtevajo službene koristi. Vsak član kolektiva, ki potuje, ima tudi pravico do 8 urnega počitka pri prihodu na kraj službenega potovanja ali pri povratku, razen če je pri tem uporabil spalnik.

Dnevnice v mejah države

Dnevnice za člane kolektiva so ločene enako kot povračila za vožnjo:

3.000 dinarjev znaša dnevna za člane kolektiva, ki so razporejeni na delovna mesta U-5, U-4, D-5 in D-4.

2.500 dinarjev znaša dnevna za ostale člane kolektiva oziroma 1.650 dinarjev za vajence.

Poleg dnevnice je priznано še povračilo stroškov prenočišča nad 700 din za eno prenočevanje, kar je treba dokumentirati s priloženim računom. Največ lahko znaša povračilo 1.800 dinarjev in mora prenočevanje nad ceno 2.500 dinarjev plačati vsak sam.

Dnevnice za potovanja v inozemstvo — so določene s splošnimi predpisi in to v višini dnevnice javnih uslužbencev II. III. in IV. kategorije, katerih višina in valuta je določena s posebnim Pravilnikom, objavljenem v Ur. l. SFRJ 32/64.

Upravni odbor v posebnih primerih lahko poveča dnevno, tako za potovanja v državi, kakor za potovanja v inozemstvo.

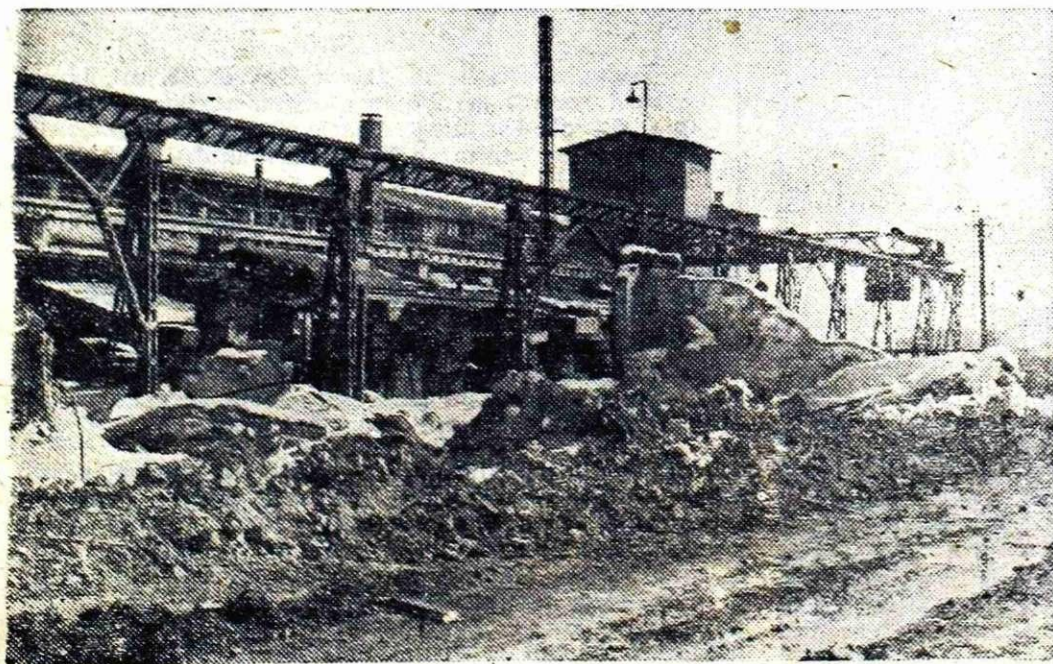
Ker inšpekcijska služba zahteva za potovanje v inozemstvo tudi vozne karte, naj to velja tudi kot obvestilo vsem, ki potujejo službeno v inozemstvo, da prilagajo k obračunu tudi karte.

Za potovanje v mejah države, je treba priložiti samo naslednje karte: avtobusno, če je obračunan prevoz z avtobusom, karte za prevoz pri opravljanju službene naloge (tramvaj, mestni avtobus), karto za spalnik, avion in doplačilno karto za brzi oziroma ekspresni vlak.

Terenski dodatki

Ti dodatki so priznani za dela na terenih: Mežaklja, Javorniški rovt, Jeseniški rovt, Radovna, Vintgar, Zasip in delno na visokotlačnem vodu Črni vrh in znašajo dnevno od 300 din do 1.300 din, odvisno od kvalifikacije delovnega mesta posameznika.

(nadaljevanje na 7. strani)

Staro centralno skladišče so že podrli. Umakniti se je moralo novemu uvoznemu tiru

Problemi specializacije in zaostajanje proizvodnje zahtevnejših izdelkov

Naša železarna je v letih po vojni zaznamovala velik napredek v proizvodnem in kvalitnem pogledu. Količinsko se je obseg proizvodnje povečal za približno dva in pol krat, v kvalitnem pogledu pa smo osvojili vrsto novih izdelkov, s katerimi v večji ali manjši meri oskrbujemo naše tržišče, delno pa jih tudi izvažamo. Kljub temu, da količinsko proizvodnja naše železarne predstavlja le 20% celotne jugoslovanske proizvodnje jekla, so naši izdelki za naše tržišče zelo pomembni zaradi tega, ker proizvajamo najbolj deficitarne izdelke — pločevino, v zelo širokem kvalitnem asortimentu ter imamo sploh od vseh železarn najbolj kompleksen proizvodni program. Ta kompleksnost se kaže v tem, da razen kovanega jekla proizvajamo skoraj vse vrste in oblike izdelkov, ki so značilni za našo panogo. To je v tržnem pogledu v določenem smislu prednost, vendar iz proizvodno-ekonomskega stališča lahko ugotovljamo le negativne posledice, ki se odražajo v celi vrsti problemov. Naj naštejemo samo nekatere:

— težave pri usklajevanju da bo proizvodnja tekla nemoteno.

— težave premagovanja tehnico-komercialne problematike preširokega asortimenta ni nepomemben problem, posebej pri vodstvenem kadru, ki razdvaja svoje sile na neštete problemih, zato nujno časovno zapostavlja reševanje nekaterih vprašanj, kar obenem vodi h kampanjskemu reševanju posameznih proizvodnih in komercialnih problemov. Take primere smo v dosednji naši praksi že zabeležili, z intenzivnejšo orientacijo na kvalitete izdelke (plemenita jekla) in izdelke višje stopnje predelave pa jih bo še več.

— problemi skladnega investiranja ter razvojnega dela.

Prav dobro poznamo probleme in težave pri operativnem usklajevanju proizvodnih programov. Vedno je preveč proizvodnih enot, ki jih je potrebno oskrbeti s polizdelki za redno proizvodnjo in dostikrat se zgodi, da je ta ali oni obrat zelo na tesnem s polizdelki. Posebno se to odraža pri pripravi izdelkov za kvalitno predelavo. To so problemi, s katerimi se dnevno srečujemo in se nam zde že kot popolnoma normalni. Osnovni vzrok tem problemom je preobširen sortiment naše proizvodnje v oblikovnem smislu.

Žičarna, hladna valjarna, cevna, jeklovitek in elektrodni oddelek so največkrat predmet problematičnih razprav o tem, kdo naj ima prednost pri preskrbi s polizdelki in kakšen bo program,

POVRAČILA POTNIH IN SELITVENIH STROŠKOV

(nadaljevanje s 6. strani)

ka. Dodatek je priznan le za dan, ko je delo na terenu trajalo vsaj 7 ur.

Nadomestilo za ločeno življenje — je priznано le v izjemnih primerih, pri katerih pa mora posameznik predvsem izpolnjevati splošne pogoje, to je da ni dobil stanovanja v kraju zaposlitve, da je ločitev od družine nastala zaradi zaposlitve v železarni in je pri sklepanju delovnega razmerja postavil zahtevo po dodatku kot pogoj itd.

Nadomestilo znaša od 12.500 do 16.000 dinarjev. V tem pa je zajet tudi 15% proračunski prispevek.

Ker vseh podrobnosti ni mogoče navesti, je prav, če se člani kolektiva, ki službeno potujejo, seznanijo na obratovodstvu s Pravilnikom, predvsem pa naj bodo pazljivi pri sestavi obračunov, ker je računovodstvo dolžno nepravilno sestavljene obračune potnih stroškov zavračati.

SM

ga obrata, ali če ne bomo proizvajali izdelkov, ki so morda sedaj še navidezno rentabilni. V podjetju teče tihi boj mnenj v tem smislu, vendar mora zmagati zdrav razum, oziroma logika nujnosti našega perspektivnega razvoja, ki mora v končni fazi železarno privedi od podjetja s heterogeno proizvodnjo v podjetje s specializirano proizvodnjo.

V kolikor se strinjamo, da je specializacija proizvodnje naš dolgoročni program in da morajo biti vsa prizadevanja usmerjena k realizaciji tega programa, potem je nujno, da istočasno dokončno načelno rešimo še eno vprašanje. Gre za problem intenzivnejšega razvijanja proizvodnje izdelkov višje stopnje predelave v proizvodnih skupinah, za katere smo se že načelno odločili, da so v okviru našega perspektivnega programa. Kakor odločno zagovarjam stališče specializacije oziroma zoževanje dosedanjega proizvodnega programa, tako sem tudi za intenzivnejši razvoj proizvodnje izdelkov višje stopnje predelave. To je v določenem smislu nasprotje stališču specializacije, ker s tem dejansko razširjamo proizvodni program, vendar je to nasprotje samo navidezno, saj gre za kvalitno razvijanje proizvodnje v tistih proizvodnih skupinah, za katere smo se že odločili.

S tem, da zagovarjam zoževanje proizvodnega programa in istočasno njegovo razširitev imam v mislih nujnost in prednost, ki jih taka usmeritev prinaša. Tudi v tem primeru lahko govorimo o tehnično-ekonomskih in tržnih prednostih. Med tehnično-ekonomskimi prednostmi je potrebno upoštevati:

— možnosti bolj skladnega razvoja proizvodnih zmogljivosti,

— prednosti tehnično-razvojnega dela,

— možnosti doseganja nižjih proizvodnih stroškov od ostalih proizvajalcev.

Ni dvoma, da zmanjšanje števila proizvodnih skupin

istočasno odpira možnosti bolj skladnega razvoja ostalih proizvodnih kapacitet, saj se sredstva koncentrirajo in jih lahko bolj plansko usmerjamo za dopolnjevanje kapacitet, ki omogočajo proizvodnjo izdelkov višje stopnje predelave v isti proizvodni skupini. Pri tehnično-razvojnem delu se z intenzivnim usmerjanjem na proizvodnjo izdelkov višje stopnje predelave sicer število vprašanj in problemov, ki jih je treba reševati, povečuje, vendar so si ti problemi podobni in povezani med seboj. Reševanje takih problemov razvojnega dela je dosti lažje kot v obstoječi situaciji. Tudi glede višine proizvodnih stroškov lahko trdimo, da sicer s proizvodnjo izdelkov višje stopnje predelave, počasi naraščajo, vendar ne sorazmerno z vrednostjo proizvodnje, oziroma dohodkom, ki prav gotovo narašča dosti hitreje. Še bolj pomembna je primerjava višine proizvodnih stroškov z ostalimi proizvajalci, ki proizvajajo samo nekaj izdelkov določene grupe izdelkov npr.: vlečeno profilno žico iz grupe vlečene žice. V tem primeru je prednost, razumljivo, na strani tistega proizvajalca, ki proizvaja popolnejši asortiment, zaradi prednosti lastnih polizdelkov in možnosti boljšega izkoriščanja instaliranih naprav.

Načelo zajemanja, oziroma proizvodnje celotnega asortimenta ene proizvodne skupine nudi precejšnje tržne prednosti z ozirom na večje in ugodnejše možnosti uvrstitve. Potrošnikom je ljubše oskrbovanje pri proizvajalcu, ki mu nudi kompletno oskrbovanje določene grupe izdelkov. To mu obenem zagotavlja sigurno in neprekinjeno oskrbovanje, kakor tudi spremljanje njegovih vse večjih kvalitnih zahtev. Potrošnik pa tudi ne bo zapostavljal vprašanja cene, za katero smo že ugotovili da bo nižja kot pri ostalih proizvajalcih.

Če ponovno strnem vse, kar sem zapisal, potem iz tega izhaja, da odločno zagovarjam

stališče zmanjšanja števila proizvodnih obratov (blagovne proizvodnje), v preostalih pa jasno orientacijo na čim kompleksnejši asortiment s poudarkom na izdelke višje stopnje predelave. Pri tem ne razpravljam o tem, ali je to na današnji stopnji razvoja naše železarne v celoti dosegljivo. Je pa nekaj razlogov, ki nas lahko skrbijo in so brez dvoma posledica naše dosedanje frontalne orientacije razvijanja proizvodnih kapacitet. Naj naštejemo samo nekatere: Zaradi prepočasnega razvijanja naše žičarne, predvsem v izdelke višje stopnje predelave, je že do sedaj v SFRJ nekaj novih tovarn in sicer: Tovarna patentirane žice v Prokuplju, Tovarna žice in žebeljev v Leskovcu, Vlačilnica žice in predelava žice v Futogu, Beogradu, da pri tem ne omenjam še stare proizvajalce v Novem Sadu in Karlovcu, ki se še nadalje ukvarjajo z idejo povečanja sedanjih zmogljivosti. Pojavljajo se tudi nove želje in ideje vlaganja investicij v iste namene v Vlačičnem Hanu in Kosjeriću. Obrat tovarne »Elektroda«, Zagreb v Konjščini (Hrvaško Zagorje), pa že pričinja izdelovati profilno vlečeno žico. K temu je potrebno še dodati perspektivni program razvoja Železarne Zelenice za svoj obrat žičarno v Alipašinem mostu, ki predvideva v celoti isti asortiment kot Železarna Jesenice. Tudi pri ostalih grupah izdelkov se dogaja nekaj podobnega, samo da se pri tem v glavnem spopadajo železarne med seboj in sicer v tem smislu, da bi čimprej osvojile program, ki je tržno in ekonomsko najbolj ugoden (plemenita jekla — termična obdelava, brušenje itd).

Ni dvoma, da v takšni situaciji niso na mestu razmišljanja in razprave, ali naj npr. cevarno še nadalje razvijamo, temveč je potrebno verjetno še bolj odločno ukrepati v smislu naše končne usmeritve, ki naj bo približno taka, kot sem jo opisal.

Valentin Erjavšek

Zaradi zakasnitve del na novi razdelilni transformatorski postaji 110 kW, katere notranjost vidite na sliki, bo začela nova električna peč obratovati 1. maja

Letna konferenca sindikalne podružnice

Nadaljevanje s 1. strani

nuirano delo z vsakim posameznikom in pristopiti k načrtnemu izobraževanju.

V načrtu imamo nadaljnjo osamosvojitve delovnih enot s posebnim poudarkom na materialne stroške ter njihove prihranke ali prekoračene v breme osebnih dohodkov. Merila oziroma osnove za delitev zaenkrat še niso izdelane, toda vseeno lahko trdimo, da je to nadaljnji korak v smeri decentralizacije, uveljavljanja in odločanja neposrednega proizvajalca. V nadaljevanju svojega poročila je inž. Šranc govoril še o problematiki stanovanjske izgradnje, o fluktuaciji delavcev, ki je bila lani precejšnja, saj je bilo obračunanih kar 927 članov kolektiva. Analiziral je tudi vzroke odpovedi. Največ članov kolektiva je odpovedalo delovno razporedje zaradi neurejenega stanovanjskega problema.

Posebno poglavje je v poročilu namenjeno osebnim dohodkom. To vprašanje je bilo v minulem obdobju zelo pogosto obravnavano. V ilustracijo samo tale podatek: le na eni izmed 14 sej DS železarne niso govorili o osebnih dohodkih. Prav je, da problematiki, ki se nanaša na

osebne dohodke, posvečamo tolikšno pozornost, saj nam primer v martinarni dovolj zgovorno kaže, da ob primeri vzpodbudi in normah po pečeh oziroma manjših obračunskih enotah sterilnost raste in se dviga tudi za 20 ali celo več odstotkov.

V nadaljevanju je inž. Šranc govoril tudi o rekonstrukciji, skrajšanem delovnem času, ki ga bo treba skladno z ustavnimi določili in ostalimi zakonitimi predpisi začeti postopno uvajati ter še o drugih vprašanjih, o katerih pa so podrobneje razpravljali delegati in gostje.

Na konferenci je o številnih problemih razpravljalo 11 delegatov in gostov, mi pa smo se odločili, da objavimo izvečke iz štirih razprav in sicer direktorja železarne inž. Hafnerja, ki je govoril o rekonstrukciji podjetja, Franca Lebna, ki je obravnaval vprašanje skrajšanja delovnega časa, ki postaja vedno bolj aktualno, tov. Ortarja, ki je govoril o problemih martinarne in predsednika Občinskega sindikalnega sveta Ludvika Kejžarja, ki je povedal nekaj misli o vlogi sindikalne organizacije.

Rafael Ortar

Učinkovito nagrajevanje po pečeh

Ker je mandatna doba Izvršnega odbora sindikalne podružnice trajala dve leti, je prav, da opozorim tudi jaz na problematiko martinarne, ki je bila aktualna v tem času. Najprej naj omenim zelo važen ukrep oziroma akcijo, ki smo jo imeli v martinarni, to je četrto izmeno, ki pa nam ni uspela, kljub temu, da bi jo potrebovali, da bi zagotovili našim martinarnjem prepotraben počitek. Vse kaže, da se na to važno akcijo nismo dovolj dobro pripravili in bomo morali vložiti še precej truda, da bomo lahko uvedli skrajšani delovni čas. Na to opozarjam že sedaj. Da ne bi imeli spet težav pri uvajanju četrte izmene, bo treba upoštevati dobre in slabe izkušnje.

Menim, da se je delavski svet železarne v najbolj kritičnem času odločil za zelo učinkovit ukrep, ko je predlagal nagrajevanje po pečeh oziroma manjših enotah, ki imajo svojo normo in se proizvodni uspeh tudi primerno nagrajuje. Na ta način pride delo posameznega delavca ali skupine bolj do izraza. Uspehi takega načina nagrajevanja so bili kmalu vidni tako pri izpolnjevanju proizvodnih nalog, kot tudi osebnih dohodkih, ki so porasli od oktobra do decembra za 49 %, letos pa celo za 58 %, v primerjavi z dohodki lani v septembru. Proizvodnja

smo povečali za 9 % v primerjavi z neugodnim položajem v prejšnjih mesecih. Vse to pomeni, da so bila sredstva koristno vložena. Delavski svet železarne je ponovno

Inž. Jaka Šranc

podčrtal pomen proizvodnje jekla s tem, da je odobril kolektivno martinarno 10 % dodatka na osebne dohodke.

Tov. Ortar je v nadaljevanju svoje razprave omenil, da je v martinarni 60 prosilcev za stanovanje in da večina teh živi ločeno od svoje družine. Menil je tudi, da se vse preveč pogovarjamo o stanovanjski izgradnji, da pa ne najdemo pravega načina za hitrejšo gradnjo primeren stanovanj. Vsi na novo sprejeti delavci želijo, da bi čimprej dobili svoj družinski koteček, če pa takih izgledov

inž. Matevž Hafner

Ves kolektiv naj pomaga pri obnovi

Direktor železarne inž. Matevž Hafner je skoraj dve tretjini svoje razprave namenil rekonstrukciji železarne. Med drugim je dejal: »Dve leti smo kopali, betonirali, montirali, letos pa prehajamo v novo fazo naše rekonstrukcije, ki je morda najtežja in najbolj odgovorna. Posamezni rekonstr. obrati začnejo z delom. Težav je bilo precej tako pri izdelavi projektov, imela jih je tudi gradbena operativna, letos pa so se tem težavam pridružile še težave z našo strojno in elektroindustrijo zaradi kasnitev pri dobavi opreme. Pogosto imajo tudi oni objektivne težave, predvsem zaradi nabave elektromateriala in v zadnjem času z uvozom. O problemih naše rekonstrukcije smo se večkrat pogovarjali in imeli posvete na sekretariatu za industrijo republiškega Izvršnega sveta in njegovimi organi. Tak sestanek smo imeli pred dnevi na Bledu s komisijo za opremo od koordinacijskega odbora UJZ in sveta za predelovalno industrijo zvezne zbornice. Končno smo določili roke za glavne objekte. Nova elektropeč bi začela obratovati 1. maja, stekel proga pa ob koncu novembra. Ob začetku nove faze nalog ne bo mogla opraviti samo skupina z uprave osnovnih sredstev, pač pa bo moral ves kolektiv železarne pomagati pri uresničevanju predlaganih rokov, da bodo posamezne naprave začele obratovati. Morda ne bo odveč, če opozorim na naslednje: »Tradicija je v železarstvu ena od velikih pozitivnih stvari, če jo gledamo z nagnjenjem in s prilagajanjem in če jo gledamo z ljubeznijo ljudi do našega metalurškega oziroma železarskega poklica. Svoj negativni odmev pa dobi tradicija v železarstvu kadar smatramo, da jo je treba obdržati na star način in ob starem gledanju. Nekaj podobnega je tudi z našim družbenim življenjem. Nova stvar, nova sprememba družbenega življenja v zgodovini prinaša revolucije. Tudi mi se moramo zavedati, da je danes cilj proizvodnja jekla in da se na ta način železarstvo nahaja v nekakšni tehnični revolu-

ni, potem si raje poiščemo delo druge. Zanimivo je tudi, da je kolektiv martinarne za potrebe sindikalne organizacije namenil sredstva iz sklada osebnih dohodkov, tako da zaokroženi odstotek gibljivega dela uporabijo rekreacijske namene. Ob koncu svoje razprave je opozoril še na novi pokojninski zakon. S tem v zvezi je tov. Ortar vprašal: »Kaj bo z delavci, ki delajo že 20 ali več let v obratu, ali bodo lahko dosegli delovni staž, ki je potreben za polno pokojnino? Delati so morali tudi ob ne-

deljah, sedaj pa jih primerjamo z ostalimi, ki so imeli praznike in nedelje proste in bili zaposleni na lažjih delovnih mestih. Ta problem morda sedaj še ni aktualen, toda postal bo prav gotovo, ko bo začel veljati novi pokojninski zakon. Po mnenju tov. Ortarja je v železarni še precej borcev, toda zanje premalo skrbimo. Imajo razne težave, vendar jih nimajo kje obrazložiti. Prav bi bilo, da bi novi Izvršni odbor imenoval komisijo, ki bi pomagala našim borcev pri premagovanju težav.

Inž. Matevž Hafner

gledamo z nekakšnim nezaupanjem, ali pa celo tako, da že takrat, ko se odločimo za nekaj novega, govorimo o težavah, ki bodo, namesto da bi jih sami odstranjevali, ko se pojavijo. Treba bo spremeniti našo miselnost, toda zato bomo morali najprej sebe izobraziti. Ni dovolj, če imamo v našem kadrovskem oddelku za leto 1965 predvidenih toliko in toliko tečajev in seminarjev. Dokler bomo naše ljudi prosili in silili, naj obiskujejo tečaje in seminarje, z izobraževanjem ne bomo uspeli. Povem naj še to, da imamo dovolj strokov-

ne in druge literature, ki pa jo zelo malo koristimo. Tudi raznih strokovnih biltenov, ki jih pripravljajo in urejajo naši strokovnjaki, v obratih premalo pregledujejo in berejo. To ni dobro in vsak le misli, da smo dobro delali in da smo pač najboljši. Vendar je res, da nismo več najboljši in da nas drugi že prehitevajo ter nas v določenih stvareh celo presegajo. S pogonom novih obratov bomo imeli letos precej težav. Večkrat se bodo križali interesi proizvodnje in interesi novih obratov, ki bodo začeli z obratovanjem. Doslej je naša izgradnja potekala tako, da proizvodnja ni bila motena, v prihodnje bomo imeli primere, da bo proizvodnja motena. Mislim, da bodo proiz-

V imenu gostov je konferenco pozdravil zastopnik Cinkarne Celje

Delovno predsednika

vajalci pri izpolnitvi tudi pomagajo delovali ob priznanju bi novi obrati z tovanjem v prekih.

Ob koncu svoje inž. Hafner govoril o osebnih dohodkih in vse premalo govoril kako jih je treba. Pojasnil je tudi, mogli pred lansl brom urediti vpr njih dohodkov. St koliko izboljšali,

Franc Leben

Sprejet o 42-urni

Skoraj vso svojo Franc Leben na šanemu delovnem koj v začetku je to, da bo sprejet zvezni zakon o 4 lovnem tedniku. Šanju so se pogov odboru in na seškega zbora skupustavi je v neka zakonjena praviljudem, da ne del42 ur na teden, rvi pa bo zvezna sprejela temeljni skrajšanem delovPredvideno je, da delovne organizacv prihodnjih petihle 42-urni delovni meljni zakon, ki prihodnji mesec, ludi možnost, da republiške skupšjim internimi zakšajo ta rok še zTo pomeni, da bitih morali v celorati skrajšani delo meljni zakon, ki prihodnji mesec, delan, da bodo denizacije imele polin tudi svobodo pranju skrajšanegačasa. Temeljni zakbo določal kriteriv skrajšanem delo ne bo smela zmaizvodnja, ne bodo večati materialni zniževati osebni do slenim. Zakon pre

predsedstvo nedeljske letne konference sindikalne organizacije Železarne Jesenice

V imenu jeseniških upokoјencev je v razpravi sodeloval Franc Toman

pri izpolnjevanju na- pomagali in vsi so- ob prizadevanjih, da obrati začeli z obra- a v predvidenih ro- ncu svoje razprave je ner govoril še o ose- bdkih in poudaril, da malo govorimo o tem, i je treba ustvariti. je tudi, zakaj nismo red lanskim septem- editi vprašanje oseb- dkov. Stanje smo ne- boljšali, ko je druž-

ba odstopila 15 % prispevka. Dejal je tudi, da bo letošnje leto izredno težko, če upošte- vamo težave, ki jih imamo zaradi deviz. Ne glejmo le na druge panoge, kajti v naših uvoznih artiklih je toliko stvari, ki bi jih lahko dobili od domače industrije, pa smo se zaradi manjših težav raje odločili za uvoz. Naloga delovnih enot je v tem, da po- magajo pri zmanjševanju uvoznih potreb, ki jih imamo in če je le mogoče, da vsaj poskušamo uvažati iz dežel z nekonvertibilno valuto.

Leben

Sprejet bo zakon 42-urnem delavniku

vso svojo razpravo Leben namenil skraj- delovnemu času. Ta- šetku je opozoril na sprejet že v aprilu kon o 42-urnem de- edniku. O tem vpra- se pogovarjali tudi in na seji gospodar- ora skupščine. Že v v nekaterih členih a pravica delovnim a ne delajo več kot teden, na tej osno- o zvezna skupščina temeljni zakon o m delovnem času. o je, da naj bi vse rganizacije v državi jih petih letih uved- delovni teden. Tek- kon, ki bo sprejet mesec, bo dopuščal nost, da posamezne e skupščine s svo- nim zakonit podalj- ok še za eno leto. i, da bi v šestih le- i v celoti organizi- šani delovni čas. Tek- kon, ki bo sprejet mesec, bo tako iz- bodo delovne orga- nele polno pravico obodo pri organizi- ašanega delovnega eljni zakon tudi ne l kriterijev, da se em delovnem času ela zmanjšati pro- ne bodo smeli po- terialni stroški in sební dohodki zapo- kon predvideva tu-

di sankcije. V 5. členu tega za- kona je npr. predvideno, da bodo tiste organizacije likvi- dirane, ki po petih letih ne bi hotele uvesti skrajšanega delovnega časa. Tu so mišlje- ne manjše delovne organiza- cije, ki nimajo perspektive ali tržišč. Likvidirati bo ver- jetno treba tudi nekatere or- ganizacije, če ne bodo hotele same uvesti skrajšanega de- lovne časa. Menim, da bo z uvajanjem skrajšanega de- lovne časa v železarni pre- cej težko. Težave bodo v tem, ker boste v prihodnjih letih prešli iz rekonstrukcije v red- no proizvodnjo kot je to po- vedal direktor inž. Hafner. Tu je še vprašanje nadurnega dela, uvajanje četrte izmene, nedeljskega dela itd. Ob 42-urnem delavniku ne bo več nedeljskega dela, to pa je pereč problem. Kritično bo tudi vprašanje, kje dobiti ljudi za četrto izmeno, ker manjka stanovanj in ostalih zmogljivosti v družbenem standardu.

Strinjam se tudi s predlo- gom, da bi lahko v železarni en obrat že uvedel 42-urni delavnik, toda nemogoče je, da bi vsi obrati imeli enake možnosti za skrajšani delovni čas. Posebno težko bo to v martinarni, na plavžu in v ostalih proizvodnih obratih, kjer so tri izmene in nedelj-

V razpravi je sodeloval tehn. direktor Bogomil Homovec

sko delo. Te obrate bo treba posebej obravnavati, medtem ko imajo nekateri lažji obra- ti več rezerv in možnosti, da bi lahko začeli s skrajšanim delovnim tednom. Sicer pa je itak v načrtu, da bo prehod na skrajšani delovni čas orga- niziran etapno. Problem bo mo najlažje reševali, če bodo aktivno sodelovali obratovod- je, asistenti, sindikalna po- družnica ter sindikalni odbo- ri v delovnih enotah, skrat- ka pričakujemo čim večjo iniciativo obratovodstev, de- lavcev in proizvajalcev. Ob koncu naj še dodam, da de- lavski svet ne bo sprejel skle- pa o skrajšanem delovnem času prej, dokler ne bo o tem vprašanju povedal svoje mnenje tudi kolektiv.

Ludvik Kejžar

Spremeniti bo treba delno vsebino dela

V imenu Občinskega sindi- kalnega sveta je konferenco pozdravil predsednik Ludvik Kejžar in v svoji razpravi opozoril na to, da bo treba vsebino dela sindikata delno spremeniti. Gre za to, da se ne bi pogovarjali samo o ope- rativi in majhnih stvareh, pač pa se bo treba več pogovar- jati o določenih stališčih, to pa bo v korist celotnemu ko- lektivu in proizvajalcem. Gle- de razvoja delovnih enot je bil v železarni dosežen napre- dek, vendar bo vseeno treba uveljaviti določene rešitve in principe, ki pa naj jih sindi- kalna organizacija še letos energično predlaga samo- upravnim organom in zahte- va, njihovo realizacijo. O na- grajevanju je tov. Kejžar de- jal, da je treba sistem ne- nehno nadaljevati. Če bomo stvari reševali posamično, ne bomo dosti napravili. Spre- jeti bo treba stališča, s ka- terimi bomo vse to razvijali, kako naj sindikat k temu pri- stopa osnovno in kakor pro- izvodnja zahteva program svojega dela, tako naj tudi sindikalna organizacija nujno pristopi k programiranju svo- jega dela. Če bo Izvršni od-

bor sindikata železarne svoje delo programiral na osnovi dnev- nih problemov, bo nje- govo delo bolj uspešno kot je bilo doslej. To ne pomeni, da širimo birokracijo, saj se določenimi principi, kar bomo vendar srečujemo dnevno z negativnimi mnenji, ki pa bi jih lahko z načrtnim delom odpravljali. Letos bomo mo- rali izpolniti precej nalog, ki pa jim bomo kos le z rednim programiranjem dela ter z uredili in uresničili s pomoč- jo samoupravnih organov.

OBVESTILO UPOKOJENCEM Z JAVORNIKA

Upravni odbor društva upokoјencev na Javorniku obvešča vse upokoјence, da bo 4. aprila ob 9. uri dopoldan v dvorani osn. šole na Koroški Beli občni zbor.

K polnoštevilni udeležbi vabi društvo upokoјencev Javornik—Koroška Bela.

DRSALCI, POZOR!

Odbor drsalno-kotalkarskega kluba Jese- nice obvešča vse drsalce, ki imajo od dru- štva izposojene drsalke, da bodo v poned- ljek, 22. marca, od 16. do 18. ure pobirali drsalke, in sicer v garderobi drsalno-kotal- karskega kluba. Prosimo, da obvestilo upo- števatel!

V razpravi je sodelovalo 11 delegatov in gostov

Ja ponska železarska industrija v letu 1964

V preteklem letu so proizvedle japonske železarne 39,7 milijona ton surovega jekla. Tako se je Japonska uvrstila na tretje mesto v svetovnem merilu, za ZDA in Sovjetsko zvezo ter pred Zahodno Nemčijo. Ta številka je za 8,2 milijona ton večja kot v letu 1963.

Poleg količine je za japonske razmere v železarski industriji značilno tudi dejstvo, da narašča iz leta v leto tudi proizvodnja surovega jekla v kisikovih konvertorjih, na račun SM peči. Medtem ko sta bili količini jekla proizvedenega v SM pečeh in kisikovih konvertorjih v letu 1963 praktično enaki, 38,7% SM in 38,2% kisikovega jekla, so v letu 1964 proizvedli kisikovega jekla 44,0%, SM jekla pa le 35,0%. Prav ta povečana proizvodnja surovega jekla v kisikovih konvertorjih velikih kapacitet je bila v preteklem letu glavni vzrok za to, da je Japonska povečala njegovo proizvodnjo v enem letu kar za 26,2%.

Tako veliko povečanje proizvodnje surovega jekla je imelo za posledico tudi večjo proizvodnjo grodlja in porabe surovin ter goriva. Grodlja so proizvedle japonske železarne v letu 1964 23,2 milijona ton, kar je za 20% več kot leta 1963. Ker mora Japonska praktično skoraj vse potrebne surovine in gorivo uvažati iz prekomorskih dežel, je odgovarjajoče povečani proizvodnji narasel v letu 1964 tudi njihov uvoz. Tako so uvozile japonske železarne v preteklem letu 32 milijonov ton železne rude (23% več), 11,5 milijonov ton premoga za koksanje (23%

več) in 5,2 milijona ton starega železa (13% več kot v letu 1963). Uvozile so tudi 3,2 milijona ton grodlja, kar je še enkrat več kot v letu 1963 in to iz razloga, ker je narasla cena staremu železu.

Največ železne rude so izvozile na Japonsko različne azijske države, vendar so bile važen dobavitelj tudi države Južne Amerike, Afrike in Avstralije. Premog za koksanje sta izvažali na Japonsko ZDA in Avstralija, glavni dobavitelj starega železa so bile prav tako ZDA, medtem ko sta grodlj dobavili Sovjetska zveza in LR Kitajska.

Pomemben činitelj za japonsko gospodarstvo je tudi izvoz izdelkov železarske industrije, ki je bil v letu 1964 rekorden. Skupno so izvozile

japonske železarne preteklo leto 6,9 milijona ton svojih izdelkov v vrednosti 905 milijonov dolarjev. To je količinsko za 22% več in po vrednosti za 25% več kot v letu 1963. Delno so povečali izvoz na severnoameriško tržišče, močno pa tudi v države Azije, Južne Amerike in Afrike.

Brez dvoma je pokazala Japonska v zadnjih letih takšen razvoj na področju železarske industrije kot nobena druga država na svetu, saj je povečala proizvodnjo surovega jekla od leta 1960 do leta 1964 kar za 80%. Vendar vse kaže, da bo proizvodnja še naraščala, saj gradijo v japonskih železarnah vrsto novih proizvodnih agregatov, predvsem kisikovih konvertorjev.

Kam vskladiščiti sivo surovo železo?

Zaradi izredno poslabšanih pogojev za izdelovanje jekla klarskih kokil je nujno treba rešiti vprašanje vskladiščenja sivega surovega železa. Razlog temu je izredno različna kemična sestava surovega železa in neurejeno skladišče onemogoča uporabo pravih vložka. Sivo surovo železo dobivamo iz železarn šture, Sisak, Ilijaš in Vreš. Razumljivo je, da različni pogoji dela povzročajo že v isti železarni večja odstopanja pri sestavi. Tako nima ogljik tudi za 2%, še bolj pa silicij. Ker je skladiščni prostor omejen, ne moremo železa razvrstiti po šaržah kot si želimo. Jasno je, da je potem kokila slučajno dobra ali pa slaba.

Brez ozira na še tako po-

manjkanje prostora to stanje ni opravičljivo. Transport naj na naši halji ločeno vskladišči posamezne kvalitete in jih ob prihodu v železarno označi po šaržirnih številkah. Tako bi lahko pravilno sestavljali vložek za kokile, saj količina ogljika in silicija bistveno vplivata na kvaliteto kokile. Pri tem je treba pripomniti tudi to, da je količina silicija odvisna tudi od debeline stene kokile. Čim debelejša je stena, tem nižji je silicij.

Rešitev tega vprašanja je važna tudi zato, ker bomo v bližnji prihodnosti izdelovali 5 in 8-tonske kokile za našo valjarno. Vzdržnost teh kokil pa bo odvisna od pravega kemičnega sestava vložka.

T. R.

FILIPINI — Filipinska družba »National Shipyard and Steel Corp.« bo zgradila po projektu severnoameriškega podjetja »Koppers International« na drugem največjem filipinskem otoku Mindanao novo železarno z letno zmogljivostjo 300.000 ton surovega jekla. Poleg nizkojaščaste električne peči za proizvodnjo grodlja bo obratoval v tej železarni še LD konvertor in valjarna trakov ter pločevine.

KANADA — Na kanadskem otoku Baffinova zemlja v arktičnem arhipelagu so odkrili zaloge železne rude s

pravo za kontinuirno vlivanje tipa »S«. S pomočjo te naprave bodo vlivali brame iz nerjavečega jekla, 225 mm debele in 1320 mm široke.

VELIKA BRITANIJA. Ob koncu preteklega leta je prišla v Veliko Britanijo prva ladja z utekočinjenim zemeljskim plinom iz alžirske Sahare. V ta namen posebej grajena ladja prevaža utekočinjen zemeljski plin pri temperaturi -126° C. Predvidevajo, da bodo lahko letno transportirali z dvema takšnimi ladjama v Veliko Britanijo okoli 700.000 ton tega goriva, kar pomeni približno

skoraj 70% železa, ki jih cenijo na preko 100 milijonov ton. Pri izkoristčanju teh ležišč bodo naleteli na velike težave s transportom, ker je pristanišče v mestu Milne, ki je blizu tega nahajališča, samo dva meseca v letu brez ledu.

LIBERIJA — Iz Nimba Range, znanega liberijskega rudnika kvalitetne železne rude s 65 do 70% železa, bodo letno izvozili 7 milijonov ton te železarske surovine. Rudo kopljejo na dnevnem kopu z bagerji in jo potem prevažajo po železnici do 300 km oddaljenega pristanišča Buchanan, ki lahko sprejme tudi največje ladje z nekaj deset tisoč tonami nosilnosti. Glavni del nakopane železne rude bodo izvažali v industrijske države Zahodne Evrope.

ZDA. Severnoameriška železarska družba Crucible Steel Co. je naročila za svojo železarno v Midlandu, na-

10% celotne britanske porabe plinastega goriva oziroma odgovarja toplotni energiji 1,3 milijona ton črnega premoga.

GABON. V tej afriški državi so pred kratkim odkrili nahajališče železne rude s 64% železa, ki ga cenijo na okoli 900 milijonov ton. Da ga bodo lahko izkoriščali bodo zgradili železniško progo do pristanišča Owendo, ki jo bosta projektirali neko zahodnonemško in severnoameriško podjetje.

IRAN. V letošnjem letu bodo razpisali javno licitacijo za gradnjo prve železarne v Iranu, ki je že dolgo časa predvidena in bo imela letno kapaciteto 600.000 ton surovega jekla. Raziskave o potrebnih surovinah in gorivu, ki jih je v južnovzhodnem Iranu pred kratkim zaključil francoski raziskovalni institut IRSID so pokazale, da je na razpolago dovolj premoga in železne rude.

tehnični feljton

434 milijonov ton jekla v letu 1964

Podatki o svetovni proizvodnji jekla v letu 1964 kažejo izredno visoko in do zdaj daleč najvišjo številko 434 milijonov ton. To je za 47 milijonov ton ali za 12% več kot v letu 1963, ali skoraj še enkrat toliko kot pred desetimi leti.

Vzrok za takšen izreden vzpon proizvodnje jekla je bila velika konjunktura na svetovnem tržišču železarskih izdelkov, kar je imelo za posledico izkoriščanje razpoložljivih zmogljivosti v najmočnejših industrijskih deželah kot so ZDA, Sovjetska zveza, Japonska in druge. Poleg tega so v preteklem letu pričeli v teh deželah obratovati tudi novi jeklarski agregati in to predvsem kisikovi konvertorji velikih zmogljivosti, ki so tudi doprinesli znaten delež k tako velikemu povečanju proizvodnje jekla v letu 1964.

Iz spodnje tabele je razviden dvig proizvodnje jekla leta 1964 v primerjavi z letom 1963 v milijonih ton in odstotkih svetovne proizvodnje v desetih državah.

Država	leto 1963 ton %	leto 1964 ton %
ZDA	101,3 26,2	117,5 27,0
Sovjetska zveza	80,2 20,7	84,5 19,5
Japonska	31,5 8,1	39,8 9,2
Zahodna Nemčija	31,6 8,2	37,3 8,6
Velika Britanija	22,9 5,9	26,7 6,1
Francija	17,6 4,5	19,8 4,6
LR Kitajska (ocenjeno)	10,0 2,6	11,0 2,5
Italija	10,2 2,6	9,8 2,2
Belgija	7,5 1,9	8,7 2,0
Kanada	7,4 1,9	8,2 1,9
Skupaj + ostale države	386,9 100,0	434,4 100,0

V ZDA so v preteklem letu znatno presegle prejšnjo rekordno proizvodnjo jekla 108,6 milijonov ton, ki so jo dosegli leta 1955, ko je bila konjunktura tudi izredno visoka. Posebno so bile železarne ZDA uspešne v maju in zadnjih treh mesecih, saj so proizvedle mesečno več kot 10 milijonov ton.

Železarne v Sovjetski zvezi so s 84,5 milijonov ton povečale proizvodnjo v primerjavi z letom 1963 za 5,3%. To povečanje je ostalo približno na isti ravni kot v letu 1963, ko je zna-

šalo 5,1%, vendar nižje kot v letu 1962 — 7,9% in v letu 1961 — 8,4%. V ostalih socialističnih državah proizvodnje jekla v preteklem letu niso bistveno povečali.

Iz tabele je tudi razvidno, da je proizvodnja jekla v vseh večjih zahodnih deželah z izjemo Italije prav tako močno narasla. Pri tem najbolj prednjači Japonska, ki je povečala svojo proizvodnjo v enem letu za 26,3%, kar je brez dvoma rekordna številka.

Posebno mesto v tej statistiki zavzema LR Kitajska, za katero niso znani uradni podatki in je proizvodnja le ocenjena. Znano je samo to, da so po letu 1960 ustavili obratovanje primitivnih majhnih peči, ker se je izkazalo kot nerentabilno.

Lanskoletne številke o proizvodnji jekla na svetu brez dvoma dokazujejo, da ni več daleč čas, ko bomo dosegli pol milijarde ton. Vzroke za tako nagel porast proizvodnje pa lahko iščemo na eni strani v izredno veliki konjunkturi in na drugi strani v vedno večjem uvajanju novih agregatov za proizvodnjo jekla — kisikovih konvertorjev, ki so storitev jeklarn dvignili na še do nedavnega neslutenih višin. K.

Kjerkoli sem potoval po svetu, nisem nikjer opazil, da bi se potniki tako lepo obnašali kot se pri nas. Veselje je gledati ljudi, kako mirno in dostojanstveno vstopajo v vlake in avtobuse. Drugje sem videl, kako navalijo na prometna sredstva. Drug preko drugega, vsi bi hoteli naenkrat vstopiti, zmerja jo prometno osebje, slišijo se nemo goče psovke, drug drugemu stopajo na noge in se gnetejo kot ribe v saku. Pri nas pa, kar je res v ponos občanov, imamo lepo navado in vstopamo pri zadnjih vratih in izstopamo pri prvih. Vljudni in strpni smo drug do drugega. Sprevodnikom ni treba nobenega opominjati na plačilo vozniških listkov. vsak že predhodno pripravi drobiž. Nihče ne pride z »debelim« denarjem. Še posebnega priznanja vredno pa je dajanje prednosti invalidom, otrokom in ženam. Grdo bi lagal, če bi rekel, da se je pri nas že zgodil primer, da mlajši ni odstopil sedeža v vlaku ali avtobusu starejšemu, materi z otrokom, bolehnemu človeku, starčku ali invalidu. Ponosni smo lahko nad tako lepo vzgojo, ki jo imamo in tujci se zgledujejo nad našim lepim vedenjem: »Da, tu biva in živi rod ponosnih ljudi z lepimi in humanimi vrlinami.«

Kar je res, je res!

Sicer pa imamo od tega vsi koristi. Promet se hitreje razvija, krepi se tovarstvo, saj to ni tudi nič čudnega, če pa skušamo biti drug do drugega kar najbolj vljudni. To se pozna tudi na cesti, pred blagajnami gledališča in kinematografov, v trgovinah, kavarnah in gostilnah. Nikjer prerivanja, prepiranja, nobenega vpitja — povsod ena samna vljudnost in harmonija. Prav je tako! Tudi naši medsebojni pogovori so odraz vljudnosti — nobene surovosti — nič nepotrebnega preklinjanja ali grdega govorjenja. Povsod in vedno smo v svojih nastopih uglajeni. Veselo in zadovoljno hodimo v službo. Z občutkom, da smo delovni čas koristno izrabili, se vračamo na svoje domove.

Doma izkoriščamo čas za vsakdanja pravila, še vedno pa najdemo nekaj časa za bogatenje svojega znanja in vljudnostnih vrlin. Včasih, moramo podčrtati včasih, se pojavi med nami kakšen tujec, ki na cesti pljune na tla ali meče olupke pomaranče ali banane kar na cesto. Nič mu ne rečemo — mislimo si ubogi človek, kje in kdo ga je vzgojil v takega prostaka. Mi

smo navajeni metati odpadke v za to določene zabojčke ali pa jih neseemo domov in jih doma vržemo v smetnjak. Seveda tujec kmalu sprevidi, da ne dela prav. Kot neradi mečemo papirčke in druge odpadke doma po tleh, tako jih tudi ne mečemo po cestah, po travnikih, kjer hodimo na izlete, še manj pa v lokalih. Res smo lahko ponosni na svoje vzorno vedenje. Zahvala pa gre predvsem našim predhodnikom, našim staršem in vsem učiteljem, ki so nas tako lepo vzgojili.

V našem mestu ni umazanije. V lokalih, v javnih prometnih sredstvih, na cestah in povsod sama čistoča in red. To vse je samo naša zasluga. Ker vsi pazimo na lepo obnašanje, zato je naše vedenje vzor drugim.

Med nami ni razlike. Vsi, vsak pri svojem poslu se trudimo, kako bi bili najbolj uslužni drug do drugega. Pridem v restavracijo ali kavarno, že pride natakar ali natakarica. »Kaj želite prosim? Mogoče čajico dobrega silvanca, mogoče pristnega cvička ali pa mogoče kaj za jesti, veste imamo piščančke, telečjo pečenko, obaro, purana pa

ribice vseh vrst, mogoče bi izvolili kaj izbrati z jedilnega lista. Prijaznost tak, da pozabiš na vse tegobe življenja in naročiš čajico dobrega z užitkom s pripombo: »Kaj niso res prijazni naši gostinci. Povsod vse čisto, pogrnjene mize, čiste čaše, lep jedilni pribor, povsod rožice na mizah, tla očiščena in sploh vse v superlativih. Če prideš v našo trgovino, ne moreš iz nje, ne da bi kaj kupil: »Veste pa še to, ravno danes smo dobili novo pošiljko, pa še tole mogoče, veste uvožena roba, hm, saj vidite kako ljudje kupujejo.« V gostinskih lokalih in trgovskih lokalih sliši stalno same vljudnostne besede — za vse enake: »Želite, tovariš, smem postreči, tovarišica, prav lepa hvala, se priporočamo, še kaj pridite, ali vam smemo dostaviti na dom« itd.

Pri nas ni zaprašenih izložb — skoraj vsak dan menjajo zaprašene predmete. No, res je, kar je res, to mi najbolj občutimo, kaj pomenijo vljudnost, red in čistoča. Baje se tudi inozemci zanimajo, kako smo to uspeli. Neka švicarska ustanova ima namero poslati k nam nekaj ljudi na šolanje, kaj ni to za nas veliko priznanje. Bodimo ponosni na sebe in prav je tako, da dajemo vzgled drugim.

France Matiša

Ob 20-letnici osvoboditve in 30-letnici jeseniško-javorniške stavke

Spomini Ančke Vistrove na kovinarsko stavko

Ančka Vister z Bleda se je te dni mudila v tehničnem muzeju na Jesenicah, kjer smo jo poiskali in prosili, da nam opiše razmere in prilike, v katerih so delale žene pred več kot tridesetimi leti. Našemu povabilu se je rada odzvala in takratne čase takole opisala:

»Na Jesenicah in Javorniku mino dogodek, ko nas je šest je bilo mnogo žena, ki so se aktivno udeleževale v zvezi delavskih žena in deklet. Bila je to ena izmed najmočnejših organizacij, članice te organizacije pa so vestno in pošteno pomagale borce za delavske pravice v boju proti kapitalističnim izkoriščevalcem. Vendar to ni bila edina naloga teh žena. Aktivno so se udeleževale povsod, kjer so le mogle. Spominjam se, da sem telovadila v delavskem domu pri Jeleni in tudi sodelovala na prvem javnem telovadnem nastopu članic. Pozneje sem sodelovala v mešanem pevskem zboru pri Svobodi Javornik, ki ga je vodil pokojni France Mencinger. V dvorani pri Koniču je bilo dovolj priljubljenosti, da smo se lahko temeljito pogovorili o položaju, v katerem se je nahajal delavski razred na Jesenicah.

Med najvažnejše naloge, ki jih je opravljala zveza delavskih žena in deklet na Jesenicah in Javorniku, pa sodi prav gotovo pomoč stavkajočim delavcem v tovarni. Bila sem med tistimi, ki so stražile pri glavnem vhodu v tovarno na Javorniku. Najbolj mi je ostal v spo-

Zal so mi ostala v spominu le imena treh žena, ki so skupaj z menoj odhitele na Jesenice. To so bile Angela Finžgar, Marija Prešeren in Pepca Ažman, roj. Reven. Imen ostalih dveh tovarišic se ne spominjam več. Ko smo svoje delo pred tovarno opravile in zadržale delavce, da niso zapustili tovarne, sem se umaknila skozi gostilno delavskega doma in pri zadnjih vratih zapustila delavski dom, nato pa odšla naprej po stranski poti za Trojarjevo hišo. Seveda so nas sledili tudi orožniki. Kaznovana sem bila z zaporom 24 ur, ki sem ga preživela v zaporih v Radovljici skupaj z ostalimi ženami. Vendar tisti, ki so nas kaznovali in zaprli, svojega namena niso dosegli. Ko sem se vrnila iz zapore, sem še z večjo voljo sodelovala, kjer sem le mogla, seveda tudi po uspešni kovinarski stavki. Poleg kovinarske stavke, ki se je končala z zmago delavcev, se spominjam tudi tistih dni, ko so morali nekateri komunisti na tako imenovane orožne vaje v Ivanjico - Medjuresje. Tudi takrat smo žene pred občinsko hišo na Jesenicah glasno protestirale proti izmišljenim orožnim vajam, saj to niso bile orožne vaje, pač pa čisto navadno taborišče za politične internirance — komuniste.

—or

UPRAVNI ODBOR OBČINSKEGA STANOVANJSKEGA SKLADA OBČINE JESENICE

razpisuje

po pravilih sklada in zakona o financiranju stanovanjske izgradnje (Uradni list FLRJ, št. 47-59)

natečaj

za najetje posojil iz obč. stanovanjskega sklada
Po tem natečaju interesi lahko dobe posojila za:

1. dograditev individualnih stanovanjskih hiš ali stanovanj:
 - a) zasebn: graditelji v delovnem razmerju do zneska 50 milijonov din;
 2. dozidavo oziroma večja popravila stanovanjskih hiš in stanovanj:
 - a) krajevne skupnosti in hišni sveti do zneska 35 milijonov din,
 - b) zasebniki do zneska 15 milijonov din.
- Pogoji za posojila so naslednji:
16. prosilci pod točko 1. lahko dobe posojilo le, če je objekt zgrajen do tretje gradbene faze (pod streho). Pod to točko navedeni prosilci lahko dobe posojila tudi pred dokončano tretjo gradbeno fazo, če že imajo ves potreben gradbeni material za tretjo gradbeno fazo (streho) in bodo sposobni dograditi objekt najkasneje konec leta 1965;
2. za posojila pod 2. je pogoj za pridobitev posojila nujnost popravila in povečanje ali izboljšanje stanovanjskega fonda;
3. najdaljši rok odplačila je 20 let in najnižja obrestna mera 2 %;
4. prosilci morajo na natečaju položiti 2 % varščino od višine zaprosenega posojila, ki jo izgube v korist sklada, če ne sklenejo kreditne pogodbe. Pravne osebe položijo varščino v čeku, fizične pa v gotovini na poseben račun;
5. najkasnejši rok za vložitev ponudb je 15. april letos;
6. prednost pri natečaju imajo tisti, ki nudijo večjo lastno udeležbo, krajši odplačilni rok, višjo obrestno mero in udeleženci NOB;
7. o izidu natečaja bodo prosilci pisмено obveščeni.

Hkrati obveščamo vse interese, da lahko dobe posojila za 50 % prodajne cene stanovanj ki jih prodaja sklad po že objavljenem natečaju.

Ponudbe napravite na obrazcih, ki jih lahko dobite — kakor tudi vsa pojasnila — v Zavodu za stanovanjsko in komunalno gradnjo Jesenice, Cesta maršala Tita 18.

Občinski stanovanjski sklad
Jesenice

JESENIŠKA KOMUNA in njeni problemi

Kandidacijski zbori volivcev so zaključeni

V času od 1. do 10. t. m. smo imeli v naši občini kandidacijske zborove volivcev, na katerih so volivci razpravljali o kandidatih za člane skupščin. V tem času je bilo skupno 115 zborov volivcev in sicer 51 za izbiro kandidatov za občinsko skupščino in 64 za izbiro kandidatov republiške skupščine. Na teh zborih je bilo predlaganih skupno 88 kandidatov, od tega je 12 predlogov za republiško skupščino, 76 predlogov pa je za občinsko skupščino. Po posameznih volilnih enotah so volivci izbrali naslednje tovariše (navajamo samo kandidate, ki so kandidaturo tudi sprejeli):

OBČINSKA SKUPŠČINA

Občinski zbor:

1. VE — Rateče

Makovec Alojz

Makše Franc

3. VE — Kranjska gora

Grm Alojz

Lužar Franc

5. VE — Gozd-Martuljk

Robič Ciril

7. VE — Mojstrana

Lojvec Miro

Kramar Janko

9. VE — Hrušica

Kobentar Franc

11. VE — Plavž

Pengal Tone

Šoberl Ciril

13. VE — Plavž

Zgonc Hilda

15. VE — Plavž

Brun Viktor

Rekar Peregrin

17. VE — Plavž

Skrat Anton

19. VE — Sava

Pšenica inž. Janez

Globočnik Franc

21. VE — Sava

Dreša Mirko

23. VE — Podmežaklja

Varl Alojz

Rozman Jože

25. VE — Podmežaklja

Andervald Emil

Rovan Vlado

27. VE — Javornik

Noč Miro

Svetina Jaka

Knific Mirko

29. VE — Javornik

Malej Stanko

31. VE — Planina

Klinar Stanko

33. VE — Bl. Dobrava

Jakopič Bernard

35. VE — Žirovnica

Zupan Janez

Mežek Zvonko

37. VE — Žirovnica

Zupan Mirko

Zbor delovnih skupnosti:

1. VE — skupina gospodar-

stva

Klemenc Vinko

Rodi Štefan

Delavec Avgust

3. VE

Klinar Vladimir

5. VE

Božič Jelka

7. VE

Gasar Franc

Mertelj Kristijan

9. VE

Stenovec Janez

11. VE

Sodja Alojz

Podviz Andrej

Konobelj Franc

13. VE

Pogačnik Zdravko

15. VE

Bernik Ivan

Fon Franc

17. VE

Svetina Jože

Burger Andrej

19. VE

Šanca Vlado

Simeonov Stane

21. VE

Kelbl Zvonko

Jug Aleksander

23. VE

Pintar Pavli

Konobelj Tončka

Rekelj Anton

25. VE

Gasar Slavka

Oman Cirila

Koliko časa še tako?

V nedeljo, 14. marca, je bila v dvorani delavskega doma pri Jelenu konferenca sindikalne podružnice Železarne Jesenice. Za to konferenco so izvolili 140 delegatov v vseh delovnih enotah. Vsem je bilo znano v železarni in tudi izven nje, da bo v nedeljo konferenca, o tem je poročala tudi radijska postaja Jesenice, tako da je bila javnost dobro informirana. Poleg izvoljenih delegatov so na konferenco prišli tudi gostje in predstavniki kolektivov iz drugih krajev in republik. Zgodilo se je, da je Izvršni odbor sindikalne podružnice moral vsepovsod spraševati, če bo v zgornjih prostorih Kazine vse pripravljeno za malico. Končno je Izvršni odbor sindikalne podružnice dovoljenje tudi dobil in uprava Kazine je bila o tem obveščena.

Ko pa je delovno predsedstvo med konferenco odredilo polurni odmor, sem se namenil, da grem na malico v Ka-

zino. Toda kakšno presenečenje. Nihče namreč ni vedel, da imamo v delavskem domu konferenco. Mize za malico so začeli pogrinjati šele, ko je prišlo v zgornje prostore Kazine kakih 50 delegatov in gostov. Sicer pa so bili še zaspali. Kaj so si mislili gojste in predstavniki iz drugih kolektivov o našem gostinstvu. Ker malica ni bila pravočasno pripravljena, je odmor na konferenci trajal celo uro, nejevoljo med delegati in gosti pa smo lahko opazili na vsakem koraku. Upravičeno razmišljam in vprašujem, ali je kaj takega sploh še mogoče pri nas. Smatram, da bi moral za take in podobne primere nekdo odgovarjati, saj taki dogodki mečejo slabo luč na nas vse.

Franc Kobentar

ZAHVALA

Ob nenadni in tragični smrti našega dragega sina in brata

STANKA BRICA

učenca osnovne šole

»Prežihov Voranc«

se iskreno zahvaljujemo ustanovalcem za pomoč, kolektivu in učencem osnovnih šol »Prežihov Voranc« in »Tone Čufar« za spremstvo na zadnji poti. Iskrena hvala šolskemu pevskeemu zboru za žalostinke, darovalcem vencev in cvetja ter vsem govornikom za poslovljne besede ob odprtem grobu. Zahvaljujemo se vsem, ki so ga v tako velikem številu spremlili na njegovi zadnji poti.

Zalujoči: starši, sestra Albinca in ostalo sorodstvo.

Ali je bila na Jesenicah slovenska protestantovska šola?

Nekaj k orisu zgodovine šolstva

Nemara ne bo odveč, če odpremo zgodovino slovenskega naroda, da si osvežimo že splošno znana dejstva o slovenskih protestantih, o slovenski protestantski cerkvi kot verski organizaciji, o protestantovski književnosti in s tem v najožji zvezi o slovenski šoli. Če je poudarek na slovenski protestantovski cerkvi, slovenski protestantovski književnosti in slovenski šoli, je ta zategadelj, ker je bil ta v nasprotju nemški protestantovski cerkvi, ki jo je ustanovil Martin Luter, ki je hkrati utemeljitelj enotnega nemškega jezika ter nemške šole, ker je pač do takrat bil obredni jezik v cerkvah latinščina; od tod tudi latinske šole. Lutrova glavna zahteva — poleg številnih drugih zahtev in protestov — je bila, da naj se protestantje nauče pisati in čitati v materinščini — torej v nemščini — da bodo lahko sami brali biblijo in druge cerkvene knjige, kajti le na ta način bodo razumeli njih vsebino. Ki si jo bodo lahko tudi razlagali — po njegovem navodilu.

Na Slovenskem so širili Lutrove ideje in zahteve po reformi cerkvene in javnega življenja razni študentje, ki so študirali na nemških univerzah, trgovci in potujoči obrtniki ter vojaki; njegovih idej so se pri nas navzeli razni plemiči in fevdalci, rimokatoliški duhovniki, ki so jih širili med meščani, tržani in vaščani v slovenskih pokrajinah in deželah. Glavni pobornik med takratno rimokatoliško-duhovščino na Slovenskem je bil Primož Trubar, ki je ustanovil slovensko protestantsko cerkev in ob njej slovensko šolo, hkrati pa je izdal leta 1551 prvi dve slovenski tiskani knjigi: »Abecednik«, prvo slovensko šolsko knjigo — začetnico, in »Katekizem«. Tema knjigama je sledilo več drugih slovenskih knjig; za pisavo je izbral sprva gotico, pozneje ustreznejšo latinico, za knjižni jezik pa domače narečje svoje rojstne vasi Raščice pri Turjaku na Dolenjskem, kjer je bil njegov oče mlinar, a tlačan Turjačanov. Ni še ugotovljeno, kako je Primož Tru-

bar kot sin tlačana sploh mogel iti v latinske šole, saj so takrat lahko študirali le sinovi fevdalcev — plemičev, meščanov in kmetov svoobodnjakov. Bodi kakorkoli že, tlačanski sin turjaškega mlinarja se je po lestvici v cerkveni službi povzpел od vaškega kaplana do dvornega kaplana pri tržaškem škofu Bonomu in do stolnega kanonika v Ljubljani; dvakrat je moral bežati iz Ljubljane — prvič leta 1548, drugič kot superintendent leta 1564 v tujino, na Nemško, odkoder se je tretjič skrivaj vrnil v domovino in tretjič zbežal v tujino, kjer je pisal in tiskal slovenske knjige ter jih pošiljal v domovino »svojim lubim Slovincem«. — Tako je bil utemeljitelj slovenske umetne književnosti in slovenskega enotnega knjižnega jezika ter ustanovitelj slovenske šole v mestih, trgih in vaseh, v Ljubljani pa je ustanovil še stanovsko šolo — deželno latinsko šolo.

Za slovenske šole je Trubar izdal »Abecednik« leta 1551; na naslovni strani piše, da so to bukvice, iz katerih se mladi in preprosti Slovinci morejo lahko v kratkem času naučiti brati; na naslovni strani druge izdaje »Abecednika« leta 1555 pa še dostavlja, da se lahko hitro naučijo tudi pisati! V Trubarjevi slovenski osnovni šoli so se mladi in preprosti Slovinci učili torej bra-

nja in pisanja, petja in katekizma; za petje v protestantovskih cerkvah so uporabljali cerkvene pesmarice, za branje pa nekoliko pozneje Kreljevo »Otročjo biblijo«.

V svoji »Cerkveni ordningi« leta 1564 zahteva Trubar od cesarjev, kraljev, vojvod, plemstva in gospode, da so dolžni »v slednjem mestu, v trgu inu per sledni fari šulmojstre inu šularje držati«, nadalje zahteva, da »vsaki pridigar inu farmošter ima tudi per suji fari eniga šulmojstra ali mežnarja imenju inu držati, de te mlade hlapčice (dečke) in deklice, purgarske inu kmetiške otroke vuči slovenski brati inu pisati«, vrhu tega pa morajo te šolarje naučiti katekizem na pamet, kar naj dečki in deklice dokažejo vsako nedeljo opoldan ali pa pri večernicah. »Trubar je torej hotel, da bi vsak duhovnik protestantske cerkve, kjerkoli je, na deželi ali v mestu, oskrbel slovenskim, kmečkim in mestnim otrokom osnovnošolski pouk slovenskega katekizma, slovenskega čitanja in slovenskega pisanja« (cit. Vlado Schmidt). Trubar je poleg zahteve ustanavljanja šol tako v mestih, trgih in vaseh skrbel tudi za družbeni ugled učiteljskega poklica, saj je od državne, prosvetne in cerkvene oblasti zahteval, da »šulmojstre« cenijo in spoštujejo zaradi njih težkega in odgovornega poklica. Trubar sam pravi,

Kandidacijski zbori volivcev na Koroški Beli

Nova trgovina je nujna

Zaradi slabe udeležbe ob prvem sklicu so morali kandidacijske zbornice volivcev ponovno sklicati. Najprej so izvolili oziroma potrdili kandidate, ki bodo na bližnjih volitvah kandidirali za odbornike v občinski skupščini v 29. volilni enoti. Volivci so v tej enoti potrdili za kandidate Janka Smoleja in Stanka Maleja. Za poslanca v republiški skupščini pa bosta v tej enoti kandidirala Milan Kristen in Ludvik Kežar, v 30. volilni enoti, ki obsega zgornji del Koroške Bele, pa nso potrdili kandidatov za občinsko skupščino, pač pa samo kandidate za poslanca v republiško skupščino in bosta kandidirala Ludvik Kežar in inž. Rih-tarjeva.

Razprava na obeh zborih volivcev je bila v glavnem usmerjena na probleme, ki prebivalce Koroške Bele najbolj težijo. Kljub temu, da je bil družbeni plan in proračun občine Jesenice za leto 1965 že sprejet, so dose-danji odborniki volivcem po-jasnili nekatere podrobnosti iz gradiva, ki so ga na seji občinske skupščine obravna-vali, ko so sprejemali dru-žbeni plan in proračun.

Ceprav sta bila kandidacijska zbornica organizirana za vsako enoto posebej, se raz-prava bistveno ni razlikovala in so bili na obeh zborih obravnavani skoraj isti pro-blemi. Volivci iz obeh volil-nih enot menijo, da bi ude-ležbo na zborih volivcev lah-ko povečali, če bodo želje in potrebe volivcev, ki na tem terenu niso preveč zahtevne, upoštevane. Volivci so kritič-no obravnavali odnos mero-dajnih ljudi in služb na Je-

senicah do vasi Koroška Bela. V letošnji dolgi zimi je bila Koroška Bela skoraj odrezana od ostalega sveta. Volivci celo razmišljajo o tem, da bo treba za pluzenje cest kljub vsej mehanizaciji uporabiti spet vole in konje. V zadnjem času so na Koroški Beli ostali celo brez ce-sarja in vprašanje je, kako bodo ceste urejene v bodoče. Tudi s cestno razsvetljavo niso zadovoljni. Vse to bi lahko uredili z denarnimi sredstvi, ki ne bi bila velika. Edini večji problem pred-stavlja gradnja nove trгови-ne na Koroški Beli, ki je nujno potrebna zaradi večja-nja števila prebivalcev, ki so se in se bodo še vselili v nove stolpiče. Volivci so predlagali, naj gradi novo trgovino podjeje, ki se bo lahko uveljavilo v tem delu mesta Jesenice tudi s konkurenčnimi cenami. Nekateri volivci so predlagali, da naj bo poskrbljeno za to, da bo nova trgovina na Koroški Beli vedno dobro založena z najnujnejšimi življenjskimi potrebščinami, predvsem pa s kruhom, mesom itd. V novi trgovini po mnenju volivcev ne bi smeli imeti izgovorov »nimamo«, kajti dvajset

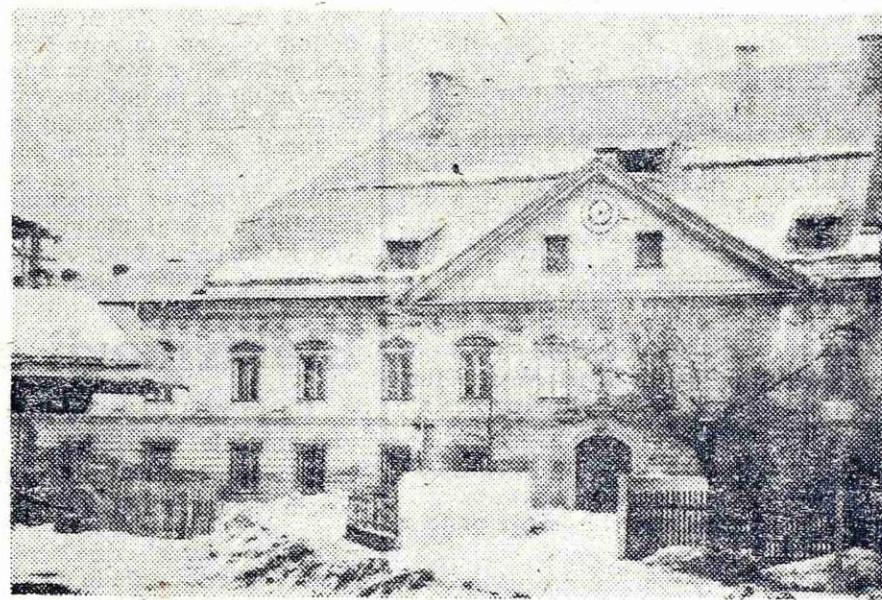
let po osvoboditvi in ob do-bro organizirani trgovski mreži takšni izgovori niso zaželeni, razen v izjemnih primerih. Volivci so ob za-ključku razprave spet načeli vprašanje sredstev za grad-njo doma družbenih organi-zacij na Javorniku. Kljub temu, da so bila sredstva v višini 50 milijonov lani na slavnostni seji krajevnega odbora SZDL na Javorniku ob krajevnem prazniku ob-ljubljena, v novem proraču-nu, ki ga je že sprejela ob-činska skupščina, ni sred-stev, ki bi jih na Javorniku za nadaljevanje gradnje nujno potrebovali. Volivci menijo, da bi kljub težki situaciji in pomanjkanju finančnih sred-stev vendarle poiskali ustrez-no rešitev in našli vsaj to-liko sredstev, da bi gradbeni odbor lahko nadaljeval z delom.

-or

Novi občinski smučarski prvaki

V Planici je bilo v nedeljo občinsko prvenstvo v smučar-skih tekih za posameznike. Na startu se je zbralo 30 tekačev in tekačic, kar je precej manj kot so pričakovali organiza-torji. Škoda, da na startu ni bilo nobene članice in so nasto-pili le člani, mlajši in starejši mladinci ter mladinke.

Najbolj številno so bili za-potegovala za najboljša me-stopani mlajši mladinci. Čla-
sta. **REZULTATI: ČLANI:** ni so tekli 8 km dolgo progo. 1. Kobentar, Jesenice, 35,19, Najhitrejši je bil naš sodela- 2. Mlinar, Rateče, 36,44, 3. La-vec Kobentar. Pri starejših kota, Mojstrana, 36,47. **STA-mladincih pa je bil na 4 km** **REJŠI MLADINCI:** 1. Vidic, dolgi progi najboljši Jeseni- Jesenice, 19,17, 2. Kerštajn, čan Vidic, pri mlajših mla- Rateče, 19,23, 3. Kobentar, Je- dincih pa Pintar, prav tako senice, 21,21. **MLAJŠI MLA-** z Jesenic. Na 2 km dolgi pro- **DINCI:** 1. Pintar, Jesenice, gi je bila pri mladinkah prva 15,32, 2. Kržan, Zirovnica, Pšenica iz Mojstrane. Zani- 16,56, 3. Bregant, Jesenice, mivo je, da so vsi mlajši mla- 17,5. **MLADINKE:** 1. Pšenica, dinci tekli bolje kot starejši Mojstrana, 8,37, 2. Klemenc in imamo torej dobro mlado Žirovnica, 9,13, 3. Vucela, generacijo, ki se bo kmalu Mojstrana, 9,43. P.K.

Ali je bila v graščini na Stari Savi slovenska protestantska šola? Je ta nedokazana domneva pravilna

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujem sin-dikalnemu odboru hladne va-ljarne in žičarne za denarno pomoč v času moje bolezni.

Mijo Vlahek

da njegovih knjig ne bero samo v mestih, kjer so navadne šole, tem-več tudi kmetje in njihovi otroci po vaseh z velikim poželenjem in veseljem (oit. VI. Schmidt). Iz tega torej vemo, da so slovenske šole ob-stajale tako v mestih, trgih in va-seh, njih število pa ni znano.

In kako je bilo na Gorenjskem in na Jesenicah? Že omenjeni zgodo-vinar Franc Pokoren v svojem rokopisu piše o reformaciji: »Tudi naša gorenjska dolina je bila oku-žena po njej in kako tudi ne, ako so vse Poljane, to je vsa okolica radovljiška imela trdno oporo pri krivoverskih graščakih, zlasti v Be-grunjah in na Bledu. Leta 1598 je imel fužinar in graščak Julij Bucel-lenj, četudi katoličan sam, še okrog 30 luteranskih delavcev pri svojem podjetju na Savi. Tako nam priča pritožba Orfeja Bucellenija, fuži-narja na Javorniku z dne 23. maja, naslovljena na vicedoma v Ljublja-ni«. Žal, te originalne pritožbe ni v Državnem arhivu Slovenije; morda jo je Pokoren še imel v rokah, a je sedaj ni moč najti!

Zgodovinar Alfons Müller v svoji nemški »Zgodovini železa na Kranj-skem, Goriškem in v Istri« navaja obširen drugi odgovor Orfeja Bu-cellenija, ki v svojem imenu in v imenu Martina Turka zavrača dru-go obtožbo fužinarja na Savi; spor med savskim in javorniškim fuži-

narjem — graščakoma Bucelleni-jema — je nastal zaradi zgraditve novih plavžev, oglja in rude ter za-radi fužinarskih delavcev, ki jima jih je prevzel bodisi s prigovarja-njem, bodisi z grožnjo. Orfej, pri-znava, da je Martin Turk sicer lu-teranec; toda čemu graščak Julij s tolikšno vnemo za vero zaposluje toliko delavcev protestantov — nad 25 — in jih ne spodi od dela. Kaj je odgovoren vicedom, oziroma nad-vojvoda, ni znano.

Znano pa je, da so prav leta 1598 bili iz Ljubljane izgnani najvpliv-nejši in najuglednejši slovenski pro-
testantje.

O razširjenosti protestantizma pi-še tudi Jožef Lavtižar v svoji knjigi »Zgodovina župnij in zvonovi v de-kaniji Radovljica« iz leta 1897 tole: Zasip: Leta 1572 je bival v Zasipu odstavljani grajski župnik luteran Krištof Faschang. Ta naj bi imel po istih virih na Bledu, od koder so ga pregnali v Zasip, okrog 1200 (!) privržencev.

Lescie: ... Najbolj ugodna tla so jim bila na Bledu, v Begunjah in v Radolici. Glavni predikant je bil Petver Kuplenik, bivši kovorski župnik. L. 1572 je večkrat pridigo-val v Lescah, trosil pa je svoje zmo-te že od l. 1564 dalje ...

Na Jesenicah je bil leta 1631 žup-nik Gregor Burzar. Čudno, da je mogel biti pristaš luteranov, katere

je škof Tomaž Chrön že l. 1601 pre-cej iztrebil z Gorenjskega ...

Upoštevati moramo, kako razšir-jena je bila slovenska protestantov-ska cerkev na Gorenjskem; Trubar-jevu zahtevo o slovenski šoli pri-vsaki fari, oziroma pridigarjih; da-lje, da so prav graščaki podpirali protestantizem, h kateremu so se skrivaj nagibali grajski kaplani, ali odkrito prestopili v slovensko pro-
testantovsko vero in cerkev; ali ni možno sklepati, da je graščak Julij Bucelleni dovolil v svoji graščini na Savi protestantovsko molilnico in sobano za slovensko šolo za otroke svojih delavcev — protestan-tov? Vrh tega so skozi Jesenice potovali slovenski protestantje: Pri-mož Trubar — (trikrat, prenočeval je na Bledu) in številni sli, ki so prenašali pošto deželnim stanovom; dalje Jurij Dalmatin in Adam Bo-horič, ki sta s svojim spremstvom nosila obširen rokopis »Biblije« na Nemško iskat tiskarja, verjetno čez prelaz Podkoren, ki je bil zaradi urejene poštne zveze varnejši pred klativitezi in pocestnimi roparji, kot pa nevaren in višji prelaz čez Ljubelj in Jezersko; da je Bela peč (danes v Italiji) bila vsa protestan-tovska in da je protestantovska cerkev bila za kazen zaprta 30 let, ko jo je znova posvetil takratni ljubljanski škof Tomaž Hren, pred-sednik deželne protireformacijske

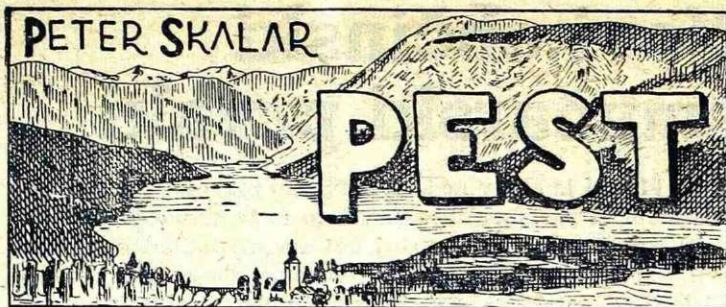
verske komisije; da so te komisije po ukazu nadvojvode Karla z og-njem in mečem začele izganjati in pobijati slovenske protestante, se-žigati slovenske knjige (le Dalma-tinovi »Bibliji« so prizamesliti) oskru-nile pokopališča; da je Tomaž Hren sam potoval po Gorenjski in pre-pričeval slovenske protestante, da se naj dajo znova krstiti.

Če vse to upoštevamo, potem ra-zumemo, zakaj je Julij Bucellenj, fužinar in graščak na Savi, dal na svoje stroške zgraditi na Savi na-sproti graščine fužinarsko cerkev — dovoljenje za zgraditev je prejel naknadno — posvetil pa jo je leta 1606 škof Tomaž Hren (po njem se je bivši park nad graščino imeno-val Hrenovica).

V tlorisu graščine na Savi, ki je bil posnet resda šele leta 1903, sta vrisani dve sobani — projektirana grajska učilnica in poleg nje sta-novanje za učitelja ...

To je nedokazana domneva, bo morda kdo dejal; morda pa bo kakšna stara listina v arhivu Teh-ničnega muzeja potrdila, da je na Jesenicah obstajala slovenska pro-
testantovska cerkev in ob njej slo-
venska šola, v kolikor seveda niso bile take listine takrat uničene.

Jože Tomažič

10. nadaljevanje

Za ujetega ali ubitega gošarja petdeset mark. Dobro. To sem si zapomnil.

Za ubitega ali ujetega voditelja sto mark, lahko tudi več, če gre za pomembnejšega človeka.

Za zaplenjeno bombo pet mark, za odvzeto puško dvajset mark in za strojnico toliko kot za človeka.

Za točno ugotovljeno gošarsko taborišče do petsto mark, če je omogočen nenaden napad na večjo skupino.

Znam, dobro sem zapomnil. Lahko bom izpolnil Messnerjevo željo. Morda bo tudi Jerka kdaj dobila kaj tegale denarja? Bom videl, kako se bo takrat držala.

Tudi denar ni tisto, kar bi lahko odtrgalo misli od tega babjega hudiča, se je lopnil po čelu.

»Če bo tudi kdaj izvihala ne bo marala denarja iz mojih rok. Prekleta smrklija! Lepa in pametna je dovolj in ni treba, da me spravlja v takšne težave.«

»Tati, odkleni!« sta vpila poba pred vrati. »Gremo na sneg. Sva že obuta.«

»Počakajta, saj še ne bo noč!«

»Tati, ti nisi priden,« sta vpila. »Ne znaš ubogati.«

Med vpitje otrok se je pritepla misel, ki se jo je Sokoljak ustrašil.

»Messner mi je dal dva tisoč mark za plačevanje zaupnikov. Za vsakega ujetega gošarja po petdeset mark. Petdeset v dva tisoč. Štirideset ljudi. Vražje. Ali bom res moral izvohati štirideset gošarjev? Kako sploh računa? Saj jih ni toliko. Vendar, on najbrž ve, koliko jih je in ve tudi, zakaj mi je dal toliko denarja. Če je tako, se bom še dolgo kopal iz kaše. In namesto da bi mi šle stvari, kakor bi se spodobilo, mi Bajtnekova smrklija kar naprej kaplja v možgane. Vražje, vse skupaj postaja vražje...«

Spravil je denar, zaklenil predal in odprl vrata. S fantoma, ki sta ga čakala pred durmi, je stekel okrog postaje in grede zgrabil velik kos snega.

»Pripravita kepe!« jima je zavpil. »Samo preobleč se grem in potem bo vojska.«

Fanta sta se vrgla na sneg in zagrebla svoje prste v zmrznjeno skladiščno gred.

»Je uniforma pripravljena?« je vprašal na pragu. »Potem bo malo časa in se moram takoj preobleči.«

Sabina je bila obrnjena k oknu. Gledala je Jelovico in se ni premaknila.

Počasi in tiho je rekla:

»Zakaj si se začel podpisovati Adlerschitz? Čemu ne maraš biti več Franc? Kako si mogel postati naenkrat Teodor? Ali naj te odslej tudi jaz kličem s tem novim imenom?«

»Pusti, Sabina! To bo kmaľu razumljivo samo po sebi. Daj mi uniformo!«

»Hlače lahko oblečeš, na bluzo malo počakaj. Likalnik ni bil dovolj ogret in noče prijeti. Sukno je pregrobo. Vseeno mi povej, zakaj nisi več Sokoljak!«

»Sabina, tebi ni treba iskati novega imena. Vsaj enkrat ne. Zame je zelo pomembno tudi ime. Saj ne veš, na kaj vse mora človek paziti v teh časih.«

Odpel si je hlače in jih spustil sredi sobe na tla. Sedel je na stol in snel z njegovega naslanjala jahalko.

»Priimek, ime, hlače, bluzo, zveze, odgovornost, navdušenje, opredelitev in hinavščina, vse to Sabina je v današnjih dneh potrebno možu, ki misli na svojo družino.«

»Franc, včasih mislim, da nisi več tisti človek, s katerim sem se poročila in doslej živela.«

»Sanja se ti in ko se prebudiš, bo bolje.«

Jahalko so bile tesne in jih je le s težavo zavlekel čez meča. Dvakrat je skrajšal naramnice in se postavil pred ogledalo, da bi ugotovil, če so hlače dovolj napete. Ušel mu je nasmeh in z zadovoljstvom se je ogledoval. Sabina je med tem likala bluzo in mu jo čez čas izročila.

»Blago je preveč resasto in ga ni moč povsem izgladiti, mu je rekla.

Našla sta se z očmi in si skušala podariti nekaj nežnosti. Če bi jima uspelo, bi vsaj za nekaj časa pregnala dvome in skrbi. Ker je iz njenih oči skozi milino sevala skrb zanj, iz njegovih pa skozi moško pokroviteljstvo neprepričljiva skrb za družino, se jima je poskus govornice čustev izjalovil.

»Zakaj moraš obleči to uniformo, saj nisi nemški vojak? In kaj pomenijo črni našitki na ovratniku?« ga je vprašala.

Ko so ga odpeljali (sneg namreč)

Letošnja zima je zgornjo Gorenjsko še zlasti obilno zalozila s snežnimi padavinami. Slišati je bilo, da so nenormalne in mestoma so celo govorili o katastrofalnih snegovih. Ne prvo ne drugo najbrž ni preveč res, saj smo enkrat po dolgem času dobili samo našim krajem in našim podnebnim razmeram ustrezno snežno odejo, kakršna je bila pri nas včasih popolnoma običajna.

Vendar nam je sneg v preteklih letih tako prizanašal, da smo pred letošnjim ostali najprej globoko prizadeti in skoraj brez moči. Ko je bila snežna odeja debela že da leč čez pol metra in ko je še kar snežilo ter je bilo na pragu novo leto, je bilo pač treba nekaj storiti. Komunalno podjetje s svojimi delavci in mehanizacijo je obetalo bore malo, zato so na hitro pritegnili gradbena podjetja, ki so prišla na ceste s svojo mehanizacijo. Res so pred novim letom za silo očistili jeseniške ceste. Kamioni in mehanične lopate so bili na delu dva dni in menda tudi eno noč in novo leto smo pričakali z vsaj za silo prevoznimi in prehodnimi cestami. Potem je še snežilo in postopek je bilo treba ponoviti.

Težka gradbena mehanizacija in skoraj zahtevamo cija, ki jo poleti preganjamo s cest z vsemi mogočimi

od gradbenih podjetij, naj jo prenašajo z gradbišča na gradbišče, je šarila po naših cestah in se nam maščevala za vse tisto, kar ji prizadenemo poleti.

Videti je bilo, da je vistem času nekdo pač reševal položaj in da so odstranjevali sneg čisto nenačrtno. Kamioni so se vrstili pred nakladalci in vozili sneg proti Javorniku. Če bi obstajal ustrezen načrt za odstranjevanje snega z mestnih ulic in prostorov, bi lahko marsikje odlagali sneg mnogo bliže in bi ga ne bilo treba voziti na Javornik. Če takšnega načrta v zimi, ki se poslavlja, nismo imeli, pripravimo si ga vsaj za prihodnjo zimo! Kdo naj ga pripravi? Vsekakor je odgovorna občinska skupščina, komu bo pa poverila izdelavo (komunalnemu podjetju, štabu za obrambo pred elementarnimi nesrečami, gasilcem, ki imajo pri takih stvareh najbrž

največ izkušenj ipd.), najbrž lahko sama odloči.

Ce bomo imeli načrt za vsak cestni odsek in če bo vnaprej določeno, kam in s kakšnimi sredstvi bomo odlagali sneg in še, kako bomo ravnali pri različnih debelinah snežne odeje, se nam nikakor ne more primeriti repriza letošnje zime. Skladno z načrtom je treba kupiti tudi primerno mehanizacijo (rolbo) in ne prepuščati nakup samo komunalnemu podjetju, ki kljub ogromni dobri volji, ki jo kaže, ne more biti samo in v celoti odgovorno za vsako odločitev.

Zima 1964/65 je spričo nenačrtnega odstranjevanja snega zapustila na mestnih pločnikih pravo opustošenje. Buldožerji in mehanični nakladalci so s svojimi gosencami okružili, odrobili, razmajali, deformirali in ponekod zdrobili, če ne več, vsaj robnike na pločnikih. Zdaj, ko sneg počasi odhaja in se kažejo poškodbe, ki so bile povzročene ob čiščenju snega, bi bilo prav, da bi zvedeli za račun. Prav bi bilo, da bi odgovorni razložili, koliko je stalo čiščenje snega in da bi nekdo izračunal, kakšno škodo smo povzročili na cestah in pločnikih. Morda bi tudi to prispevalo, da bomo dočakali prihodnjo zimo bolj pripravljeni.

P. G.

Elektrikarji na Voglu

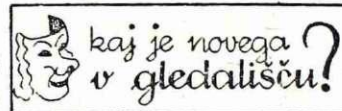
Ko so naši elektrikarji iz elektro delavnice Jesenice, ki tudi smučajo, razmišljali, kje naj izvedejo obratno tekmovalje v smučanju — v Črnem vrhu ali na Vitrancu, jim je nasulo novega snega.

Potem so zvedeli, da vlečnica na Voglu obratuje in da so snežne razmere dobre. Zato so se v sredo zjutraj, 10. marca, odpravili na Vogel. Imeli so krasno vreme, snega na pretek in kar precej zvoženo progo. Brunarice so se k sreči videle iz snega.

Bilo jih je 35. Vlečnica je imela z njimi dovolj dela. Ob 11. uri se je pričelo tekmovalje v slalomu. Marsikomu je šlo navzdol precej drugače

kot si je predstavljal. Ko so dokončno izračunali, so videli, da je bil prvi Gašperšič, drugi Košir, tretji pa Tušar. Toda saj to navsezadnje niti ni bilo toliko važno, glavno je, da si na snegu, na smučeh, da je vreme lepo in dovolj zraka. In tega nikakor ni manjkalo.

Po tem, ko govore, da bi radi čimprej šli spet tja gor, sklepamo, da so bili zadovoljni. Ko

kaj je novega v gledališču?

»TONE ČUFAR«
JESENICE

Sobota, 20. marca ob 19.30, M. Achart ODKRITOSRČNA LAZNJIVKA, gostovanje na Hrušici.

Nedelja, 21. marca ob 19.30, M. Achart ODKRITOSRČNA LAZNJIVKA, gostovanje na Javorniku.

Elektrikarji - smučarji so se na Voglu pomerili v slalomu. V lepem sončnem vremenu so se naužili svežega zraka in se zadovoljni vračali domov

Skakalne tekme za „Zalokarjev memorial“

Na prenovljeni 35-metrski skakalnici na Kresu so se v nedeljo, 14. marca zbrali številni tekmovalci in gledalci, da bi počastili spomin na predvojnega javorniškega smučarja — skakalca Jožeta Zalokarja.

Jože je bil rojen v Ljubljani, živel pa je stalno na Koroški Beli, na Kresu pa je opravil prve skoke s skakalnimi smučmi, ki jih je dobil od ljubljanske Ilirije. Bil je pionir skakalnega športa na Javorniku in Koroški Beli. S pomočjo tovarišev je gradil nove in vedno večje skakalnice na Kresu in v Krniščah, dokler ni toliko dozorel, da se mu je uresničila želja, da se je smel pogognati preko mostu mamut-ske skakalnice v Planici. Tu pa je po nekaj uspešnih poletih prav nesrečno padel, predvsem zaradi slabe opreme. Ko je našo deželo zasedel okupator, je postal Joža

aktivist NOV, toda bil je izdan in okupator ga je odvel v Begunje, leta 1942 pa je bil ustreljen v Dragi.

Skakalne tekme, ki jih prireja TVD Partizan Javornik v njegov spomin, so postale že tradicionalne. Letos je ta prireditev postala že mednarodna, saj so poleg domačih tekmovalcev iz Kranja, Radovljice, Bleda, Žirovnice, Jesenic, Mojstrane in Javornika nastopili tudi avstrijski tekmovalci iz Zahomca.

Ko je ob 14. uri pokrovitelj tekem tov. Adi Rozman otvoril tekmovalce, je bilo tu zbranih 61 tekmovalcev in več kot 500 gledalcev, ki so uživali ob lepem vremenu in

borbenosti tekmovalcev. Izročili so šopek cvetja materi pokojnega Jožeta Zalokarja, nakar je imel otvoritveni skok domačin Stanko Smolej in tekmovalce se je pričelo.

REZULTATI:

ČLANI: 1. Jože Dolžan, Mojstrana, 220,6, 2. Stanko Smolej, Javornik, 210,0 in 3. Franc Ambrožič, Bled, 196,1.

STAREJŠI MLADINCI: 1. Peter Stefančič, Triglav, 215,2, 2. Vinko Bogataj, Triglav, 201,6 in 3. Andrej Malej, Javornik, 190,5.

MLAJŠI MLADINCI: 1. Vojko Gašperšič, 178,0, 2. Janez Pristov, 165,7, 3. Edi Brus, 163,8.

Tekmovalce za memorial Jožeta Zalokarja je ekipno. V ekipo štejeta dva najbolje uvrščena mladinci in člani. Prvo mesto in prehodni pokal je tako osvojila ekipa Triglava iz Kranja v postavi: Stefančič, Bogataj, Hilčar in Gros s 735,3 točke, pred ekipo Javornika v postavi Malej, Kokalj, Smolej in Miklič s 725,0 točke in Mojstrano (Krnarič, Brus, Dolžan Kunšič) s 718,7 točke.

Po končanem tekmovalstvu je bila v domu TVD Partizan na Koroški Beli razglašitev rezultatov in podelitev pokalov. Udeleženci tekmovalstva, posebno gostje iz Avstrije, so bili zelo zadovoljni z organizacijo prireditve in so obljubili, da se bodo tudi v prihodnje radi odzvali vabilu prireditelja na te tekme. Letošnji memorial je tako prav lepo uspel, za kar imajo največ zaslug marljivi organizatorji smučarskega odseka TVD Partizan Javornik.

Jeseniški strelci so položili venec na grob narodnega heroja Matije Verdnička-Tomaža

Strelski dvoboj v Borovljah

Z namenom, da bi imeli s prebivalci onstran Karavank tesne medsebojne stike, je tudi naša strelska družina »Matije Verdnička« gostovala 7. marca v Borovljah na Koroškem. Tam so tudi položili venec na grob narodnega heroja Matije Verdnička-Tomaža. Strelsko tekmovalstvo med Borovljami in Jesenicami je že drugo, saj so Borovljčani lani zmagali s 1802 kroga: 1076. V letošnjem dvoboju pa smo bili Jeseničani uspešni, saj smo srečanje odločili v svojo korist z rezultatom 1612 krogov: 1178. Tekmovalce so petčlanske ekipe in sicer tako, da so Jeseničani tekmovali z borovljskimi puškami, domačini pa z našimi. Streljali so na tarče, ki so manjše od naših. Med posamezniki

so bili najboljši: 1. Edi Dobrave 334 krogov, 2. Majda Kralj 332 krogov, 3. inž. Moglečnicki Jure 320 krogov in 4. Mirko Dimc, prav tako 320 krogov.

Skupni rezultat obeh dvobojev med Borovljami in Jesenicami je bil 3288 krogov: 2980 krogov za Jesenice.

Ob koncu tekmovalstva je bila izražena skupna želja, da bi strelsko tekmovalstvo med Borovljami in Jesenicami postalo tradicionalno. Sprejet je bil tudi predlog strelcev iz Borovlj, da bi v program uvrstili še tekmovalstvo z lokalizirano, precizno puško. Datuma za to tekmovalstvo še niso določili. Omeniti je treba, da sta obe tekmovalni potekali v prijateljskem in športnem duhu.

J. K.

Kaj bomo gledali v kinu

Kino »RADIO«

20. in 21. marca angleški barvni CS film VLOMILEC, ob 17. in 19. uri, v nedeljo tudi ob 15. uri.

22. marca angleški barvni film POD OKRILJEM NOČI, ob 17. in 19. uri.

23. in 24. marca francoski VV film ALARM NA JEZU, ob 17. in 19. uri.

25. in 26. marca italijanski barvni VV film KAPETAN »OGENJ«, ob 17. in 19. uri.

27. marca ameriški barvni CS film KOMANČEROSI, ob 17. in 19. uri.

Kino »PLAVŽ«

20. in 21. marca francoski VV film ALARM NA JEZU, ob 18. in 20. uri, v nedeljo tudi ob 16. uri.

22. in 23. marca angleški barvni CS film VLOMILEC, ob 18. in 20. uri.

25. in 26. marca italijanski barvni dokumentarni film PASJE ŽIVLJENJE, ob 18. in 20. uri.

27. marca švedski film HUDICEVO OKO, ob 18. in 20. uri.

Kino ŽIROVNICA

20. marca francoski film POKLICNA SKRIVNOST

21. marca jugoslov. film POZOR, DRŽAVLJAN POKORNI.

24. marca angleški barvni CS film VLOMILEC.

27. marca italijanski barvni dokumentarni film PASJE ŽIVLJENJE.

Kino DOVJE

20. marca jugoslovanski film POZOR, DRŽAVLJAN POKORNI.

21. marca francoski film POKLICNA SKRIVNOST.

25. marca angleški barvni CS film VLOMILEC.

27. marca francoski VV film ALARM NA JEZU.

Kino KOROŠKA BELA

20. marca italijanski barvni dokumentarni film PASJE ŽIVLJENJE.

21. marca italijanski CS film Z OGNJEM IN MEČEM.

22. marca francoski VV film ALARM NA JEZU.

27. marca italijanski barvni VV film KAPETAN »OGENJ«.

Kino KRANJSKA GORA

20. marca italijanski film Z OGNJEM IN MEČEM.

21. marca italijanski barvni dokumentarni film PASJE ŽIVLJENJE.

25. marca francoski VV film ALARM NA JEZU.

26. in 27. marca angleški barvni CS film VLOMILEC.

DEŽURNI ZDRAVNIK

Za čas od 19. marca od 12. ure do 26. marca do 12. ure. ZAHODNI DEL JESENIC: dr. Miran Kenda, Jesenice, Staneta Bokala 11, telefon 82-456.

VZHODNI DEL JESENIC: dr. Mihael Sajevec, Jesenice, Tavčarjeva 5, telefon 94, Rešilna postaja Jesenice.

Upravno-kazenske zadeve naraščajo

Urad sodnika za prekrške skupščine občine Jesenice je sestavil letno poročilo, s katerim bodo seznanili člane zborov občinske skupščine na eni prihodnjih sej. V razgovoru s sodnikom za prekrške Binetom Kobentarjem smo zvedeli nekaj podatkov iz poročila.

Stevilo upravno-kazenskih zadev se je v minulem letu znatno povečalo in sicer v

primerjavi z letom 1963 za 48 %. Več je resnejših kršitev, med storilci pa je precej povratnikov. Organi za notranje zadeve, zlasti milicija, so postopali dosledno, kar je v korist javnemu redu in javnosti prometa. Proti brezdelnežem in klatažem ter družbeno problematičnim osebam so se ukrepi pokazali premalo učinkoviti, saj jim upravne kazni ne zaležejo. Največ prekrškov je bilo zoper javni red in notranjo ureditev in sicer 1.771 od skupnih 1852. Poseben problem je hazardiranje. V 30 skupinah so ugotovili 110 hazarderjev. Vzrok temu je brez dvoma pomanjkljivo vzgojno delo in pomanjkanje rekreacije v raznih množičnih oblikah.

Razmere se torej lani v naši občini niso izboljšale, temveč celo poslabšale in čaka organe za notranje zadeve, Ljudsko milico, pa tudi sodnika za prekrške v prihodnje še več dela.

L.

Kegljanje na ledu

V okviru medobratnih športnih tekmovalcev je sindikat naše železarne organiziral medobratno tekmovalstvo v kegljanju na ledu. Zanimanje za to športno panogo med našimi železarji iz leta v leto narašča. Tako se je letos zvrstilo na naravnem ledu na nogometnem igrišču kar 418 tekmovalcev iz 22 obratov ali rekordno število doslej.

Najmočnejše je bila zastopana mehanična delavnica s 55 tekmovalci, ki je tudi v skupni uvrstitvi osvojila prvo mesto. Posamežno so bili tekmovalci razdeljeni v dve skupini, v aktivne in neaktivne tekmovalce. Pri aktivnih je bil najboljši Stane Jug iz livarne, pri neaktivnih pa Jože Šturm iz hladne valjarne in žičarne, ki je dosegel celo eno točko več kot prvak pri aktivnih tekmovalcih.

REZULTATI:

AKTIVNI TEKMOVALCI:

1. Stane Jug, livarna, 44, 2. Edo Drobnač, upravne službe, 41, 3. Zlato Lipušček, mehanična delavnica, 41. NEAKTIVNI TEKMOVALCI: 1. Jože Šturm, HVŽ, 45, 2. Marjan Klinar, mehanična delavnica, 43, 3. Cena Valentar, energija, 41.

EKIPNO: 1. mehanična delavnica 142, 2. hladna valjar na v žičarna 139, 3. elektro delavnica 128 točk.

Sošolcem je predaval o VIII. kongresu ZKJ

III. razred jeseniške tehniške srednje šole obiskuje dijak Besbradica, ki je bil delegat na VIII. kongresu ZKJ.

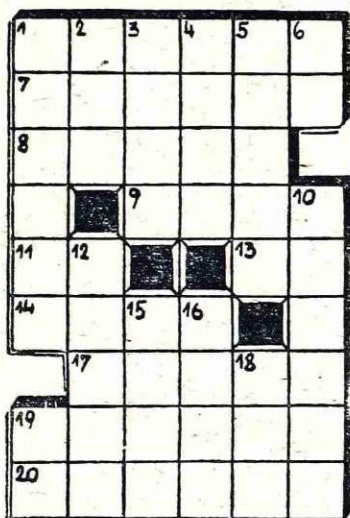
Mladinska organizacija poklicne industrijske in tehnične srednje šole, ki je v letošnjem šolskem letu posebno delovna, je imela minulo sredo v Čufarjevem gledališču II. redno letno konferenco. Na konferenci je govoril Besbradica svojim sošolcem o poteku, vtisih in sprejeti resoluciji kongresa. Lepo je poskrbel, da so bili njegovi sošolci z delom VIII. kongresa ZKJ kar najbolj seznanjeni. Konferenco je tokrat obogatil uvodni koncert klavirskega tria jeseniške glasbene šole in so izvajane točke mladi poslušalci spremljali z nepričakovano pozornostjo. Izvajalci prof. Gračnerjeva, Rado Kleč in

Jože Bedič so bili deležni lepega priznanja.

Iz drugega dela konference je bilo razvidno, da mladinska organizacija kljub hvaljnim dejavnostim vseh zadanih nalog ni realizirala. Na letni konferenci so sklenili, da bodo organizirali šolski pevski zbor. Kljub izdanim okrožnicam in osebnemu prigovarjanju s strani vodstva šole mladine za delovanje v pevskem zboru ni uspelo navdušiti. Prav tako še ni prišlo do izdaje šolskega lista. Tudi za to dejavnost, kljub prizadevnosti slavnostov šole, učenci niso pokazali dovolj razumevanja. Upajo pa, da bo II. konferenca le pripomogla in da bo izšla prva številka »Mladega železarja« še v tekočem šolskem letu. Samokritičen pregled dela mladinske organizacije šol železarskega izobraževalnega centra, daje njenemu vodstvu vse priznanje. Želeti pa je, da bi vse naloge do konca šolskega leta uresničili in se v večji meri zavedali pomoči, ki jim jo nudita vodstvo šole in samoupravni organi zavoda.

L.

Križanka

Vod.: 1. raza, odrgrnina, 7. priimek direktorja gospodarsko-računskega sektorja, 8. sestav, okvir, 9. Ober, 11. arabski žrebec, 13. avtomobilska oznaka reškega okraja, 14. del stopala, 17. žensko ime, tudi opera Flotowa, 19. upravno teritorialna enota v Švici, 20. obokan hodnik.

Navp.: 1. okrasni obroček na prstu, 2. nevarna sodobna bolezen, 3. velika veža, 4. materija, tvarina, 5. likovni umetnik, 6. okrajšava za akademski klub, 10. rečica v Slovenskem Primorju, kjer goje bobre, 12. dolina pod Jalovcem, 15. angleški filmski producent, 16. vinorodna rastlina, 18. tukaj, 19. avtomobilska oznaka Karlovca.

Vojko Kučina, slovenski prvak

Pri društvu TVD Partizan na Jesenicah so pred letom ustanovili judo sekcijo. Ustanovitelj in vodja te sekcije je nosilec rjavega pasu in naš sodelavec Vojko Kučina. Toda to niso njegovi edini uspehi. Pred nedavnim je na slovenskem prvenstvu v Ljubljani osvojil v teški kategoriji najvišji naslov. Postal je republiški prvak. Z osvojitvijo tega naslova je med svojimi varovanci v sekciji vzbudil še večje zanimanje za ta šport, ki si prav po njegovi zaslugi uspešno utira pot tudi na Jesenicah. K njegovemu osebnemu uspehu in uspehih pri delu z mladino mu čestitamo in želimo, da bi tako nadaljeval.

Občni zbor TVD Partizan

V soboto, 6. marca je bil občni zbor TVD Partizan Jesenice, ki se ga je udeležilo okrog 80 članov. Kljub številnim vabljenim se je kot gost udeležil občnega zbora le predstavnik Partizana z Javornika.

Iz poročila je bilo razvidno, da ima društvo trenutno 415 članov, od tega 317 aktivnih in 23 vodnikov. V upravnem in gospodarskem odboru je 25 članov, ki skrbijo za razvoj in nemoteno delo tega najbolj masovnega društva v naši občini. Največ težav imajo z vodniki, vendar se stanje v zadnjem času izboljšuje. V letošnjem letu bodo največ pozornosti posvetili povezavi med društvom in šolami. Zelo bi bilo razveselivo, če bi se društvu priključili tudi telesno-vzgojni delavci na šolah, kar bi mnogo pripomoglo k hitrejšemu in učinkovitemu napredku. V društvu poleg temeljne telesne vzgoje goje tudi dve specialni panogi: orodno telovadbo in judo. Toda prav tako jim tudi v teh panogah primanjkuje voditeljskega kadra, kar je trenutno najbolj pereče pri orodni telovadbi. Zato dru-

štvo poziva vse nekdanje aktivne člane, da pomagajo in iz vrst pionirjev in pionirk vzgojijo svoje naslednike. Društvo TVD Partizan na Jesenicah je na pravi poti in

v svoje vrste vključuje najmlajše, iz katerih bodo lahko vzgojili vrhunske tekmovalce, ki nas bodo dostojno zastopali na vseh tekmovanjih. P. K.

AMD vzgaja najmlajše

Kakor dosedanja leta želi Ljudska tehnika železarskega izobraževalnega centra na Jesenicah tudi letos omogočiti učencem zadnjih letnikov polaganje voznškega izpita.

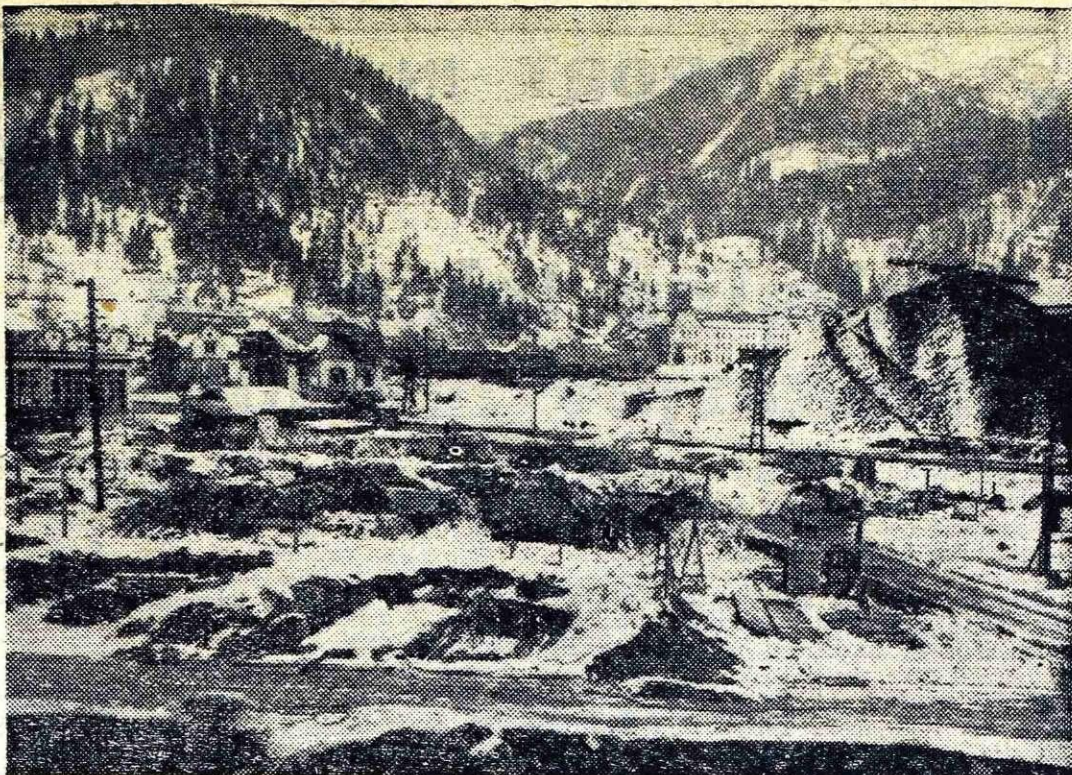
Za tečaj se je prijavilo nad 50 mladih kandidatov. LT je že zaprosila AMD Jesenice za predavatelja teoretičnega dela tečaja in za omogočenje voznške prakse na šolskih vozilih. Opravičeno pričakuje, da bo UO AMD Jesenice, kakor dosedanja leta, tudi letos omogočil najmlajšim kandidatom pridobitev po-

trebnega teoretičnega in praktičnega znanja za polaganje voznškega izpita. Tečaj, ki ga sestavljajo učenci poklicne industrijske šole, je po starosti tečajnikov med vsemi tečaji najmlajši, in z njim vzgaja AMD Jesenice komaj osemnajstletne, torej najmlajše šoferje.

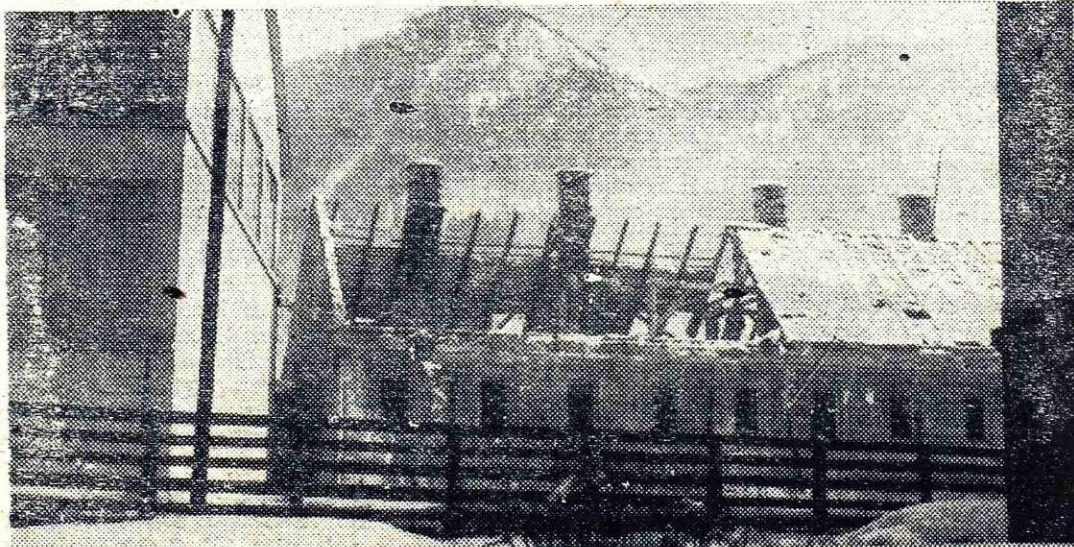
Šola alpskega smučanja

V Kranjski gori že več kot tri mesece deluje šola alpskega smučanja. V svojih vrstah ima vključene same mlade nadarjene smučarje in smučarke od 10. do 14. leta starosti. Letos je bilo tečajnikov še malo, in sicer 18. Mladi bodoč alpski smučarji se zberejo štirikrat tedensko na smučiščih Vitranca, kjer jih trenerja Franci Mrak in Marjan Lavtižar vpeljujejo v tajne smučarskega športa.

Po več kot triletnem prerekanju je Smučarska zveza Jugoslavije končno le dovolila ustanovitev te šole v Kranjski gori. Vodstvo je poverilo prof. Marjanu Jeločniku. Ko bo skopnel sneg v Kranjski gori, se bodo mladi smučarji preselili na Vršič, v poletnih mesecih pa tudi na triglavski ledenik, tako da bodo smučali vse leto in bodo stalno pod strokovnim nadzorstvom. Prvi uspehi te šole so bili vidni že na letošnjem 20. državnem prvenstvu v alpskih disciplinah, kjer je nekaj gojencev pokazalo lepe rezultate. Tudi smučarski klub Jesenice bi lahko začel načrtno vzgajati mlade alpske smučarje, saj le tako lahko računamo, na napredek in uspeh.

V predelovalnih obratih so začeli kopati temelje za novo halo patentirnice, ki bo na nekdanjem skladišču vložka

Kmalu tudi te stanovanjske hiše, za graščino na Stari Savi, ne bo več

ŽELEZAR

GLASILLO DELOVNEGA KOLEKTIVA ŽELEZARNE JESENICE — Ureja redakcijski odbor — Glavni in odgovorni urednik Remigij Noč — rokopisov in fotografij ne vračamo — Naslov: Uredništvo Železarni Železarna Jesenice Tel int 758 in 394 — Tisk CP »Gorenjski tisk«